

FINANȚAREA PARTIDELOR POLITICE ÎN 2022

De ce avem nevoie de mai multe
date?

Un raport

Semilunei 7, ap. 1

București

www.expertforum.ro

Policy brief EFOR #151, mai 2023

Raport disponibil pe www.expertforum.ro și www.banipartide.ro

Autor

Septimius Pârvu, Expert electoral, Expert Forum

Sursa date:

- www.finantarepartide.ro, www.roaep.ro, Monitorul Oficial, paginile web ale partidelor – venituri și cheltuieli partide, membri, candidați, alte informații
- www.lege5.ro, www.legislatie.just.ro – legislație, RVC-uri
- www.termene.ro, pentru date privind persoanele juridice
- www.integritate.eu, paginile web ale instituțiilor – pentru declarații de avere și interese
- <https://mfinante.gov.ro> - situații financiare partide politice
- Presa

Material realizat cu sprijinul financiar Active Citizens Fund România, program finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021. Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Granturilor SEE și Norvegiene 2014-2021; pentru mai multe informații accesați www.eeagrants.org. Mai multe detalii despre proiectul "Politici publice locale participative și relevante" puteți citi la <https://expertforum.ro/politici-publice-relevante>.

International Foundation
for Electoral Systems

Platforma banipartide.ro și campania de transparentizare a finanțării politice au fost susținute în cadrul proiectului "Effective Combat Against Corruption" (ECAC), implementat cu sprijinul Bureau of International Narcotics and Law Enforcement (INL) în parteneriat cu International Foundation for Electoral Systems (IFES) și CEELI Institute (Central and Eastern European Law Initiative).

Rezumat	5
I. Situația finanțării politice în 2022	8
A. Publicarea informațiilor obligatorii în Monitorul Oficial	8
B. Datele financiare	10
C. Rapoartele de venituri și cheltuieli	11
D. Personalul partidelor.....	16
II. Veniturile partidelor politice în 2022	17
Cotizațiile	19
Cotizații peste 10 salarii	24
Cât au plătit liderii partidelor?	26
Câți membri au partidele politice?	27
Donații	29
Împrumuturi	32
Subvenții	32
Subvențiile: transparența și cum afectează independența presei	37
Situația curentă	37
Noile reglementări.....	37
Cum se cheltuie subvențiile pentru propagandă?	41
Recomandări	43
Lista cu edițiile Monitorului Oficial în care au publicat partidele raportările	44

Abrevieri

ALDE	Alianța Liberalilor și Democraților Europeni
APP	Alianța pentru Patrie
AUR	Alianța pentru Unirea Românilor
PAD	Partidul Adevăr și Dreptate
PCM	Partidul Civic Maghiar
PER	Partidul Ecologist Român
PDU	Partidul Diaspora Unită
PFN	Partidul Forța Națională
PMP	Partidul Mișcarea Populară
PNG-CD	Partidul Noua Generație Creștin Democrat
PNL	Partidul Național Liberal
PNTCD	Partidul Național Tărănesc Creștin Democrat
PPMT	Partidul Popular Maghiar din Transilvania
PUSL	Partidul Umanist Social Liberal
ProRo	Pro România
PSD	Partidul Social Democrat
UNPR	Uniunea pentru Progresul României
USR	Partidul Uniunea Salvați România

Rezumat

Evoluția generală

În 2022, veniturile și cheltuielile partidelor au fost similare cu cele din anul anterior și mai reduse decât în anii electorali. Datele disponibile pentru 93 de partide indică venituri totale de 276.7 milioane lei, respectiv cheltuieli de 239.7 milioane de lei. Dintre acestea, 27 de partide nu au raportat niciun venit. Primele 10 partide ca venituri acoperă peste 99% din veniturile partidelor înregistrate în 2022. Aceste date reflectă că sunt puține partide care au o activitate din care pot finanța activități în afara campaniilor electorale. Datele ne arată că partidele parlamentare au colectat și cheltuit, în mare, mai mulți bani decât în 2021. Partidele au pus bani deoparte și din subvenții, cel mai probabil în perspectiva anului electoral 2024.

Cele mai mari venituri rămân, pe de altă parte, cele din subvenții, în anul 2022 fiind alocate 256 de milioane de lei. Cu toate acestea, partidele nu cheltuie toți banii din subvenții, însă au cheltuit mai mult comparativ cu 2021, adică 72% din ceea ce au primit. Cheltuielile pentru publicitate au crescut constant și rămân principala categorie ca proporție, iar impactul acestor contracte devine tot mai vizibil asupra independenței media.

În ceea ce privește personalul, 79 de partide nu au declarat niciun angajat la Ministerul de Finanțe. Cei mai mulți angajați au fost declarați de UDMR (151), PSD (114), respectiv USR (97). Liberalii au declarat 30 de angajați, iar AUR nu a raportat niciun angajat, la fel ca în ultimii trei ani.

Cadrul legislativ nu s-a modificat în 2022, însă Autoritatea Electorală Permanentă a înaintat o propunere de modificare a Legii 334/2006 la finalul anului 2022, care a fost supusă dezbaterii publice în luna noiembrie. Proiectul a fost preluat de către PSD în aprilie 2023, în lipsa unei susțineri de la nivelul Guvernului. Deși proiectul aduce îmbunătățiri semnificative cu privire la transparență, nu rezolvă complet problema transparenței beneficiarului final al fondurilor pentru contracte de presă, reduce transparența în timpul campaniilor electorale și crește contribuțiile pe care partidele politice le pot aduce în campanie.

Respectarea reglementărilor privind transparența

Numărul de partide care au publicat informațiile obligatorii în Monitorul Oficial a crescut ușor față de 2021, la 59. Rapoartele de venituri și cheltuieli se transmit AEP și se publică pe pagina web www.finantarepartide.ro, iar la data publicării acestui raport erau publicate 116 RVC-uri pe site. În ciuda reglementărilor care stabilesc informațiile ce se publică, rapoartele rămân foarte diverse atât ca informație, cât și ca formate de fișier. Cele mai mari diferențe se regăsesc la granularitatea datelor care se publică. Dacă partide PNL, PMP, Pro România sau AUR publică toate veniturile și cheltuielile detaliat, PSD nu publică decât un rezumat.

Accesul la informații și date deschise

Deși portalul www.finantarepartide.ro a contribuit semnificativ la creșterea transparenței prin centralizarea datelor, publicarea raportărilor în formate similare poate fi îmbunătățită. Mai mult, listele cu cheltuielile partidelor politice care se publică lunar sunt în continuare publicate în format .pdf. De asemenea, un număr semnificativ de RVC-uri nu sunt disponibile decât în format .pdf scanat, ceea ce reduce semnificativ capacitatea de procesare a datelor. Aplicația Registrul Fiscal ar putea fi extinsă pentru a permite ca toate raportările să se facă printr-un singur instrument, care să permită exporturi de date în formate similare.

EFOR a solicitat de la Autoritatea Electorală Permanentă informații legate de modalitatea în care s-au luat decizii privind solicitarea de suplimentare a fondurilor pentru subvenții și baza legală, informațiile solicitate nefiind furnizate. EFOR a acționat AEP în instanță și a câștigat în prima instanță, iar termenul pentru cea de-a doua instanță a fost stabilit pentru luna iunie.

În ceea ce privește accesul la rapoartele de control ale AEP, formatul continuă să fie restrictiv și să nu permită înțelegerea constatărilor și concluziilor în detaliu. Prin noul proiect de lege, conținutul rapoartelor ar urma să se extindă.

Cotizațiile

În 2022 s-au colectat 29 mil. lei din cotizații. PSD a crescut de la 7.8 la 9,4 mil. lei, iar PNL a scăzut de la 10 mil. lei la 8,5 mil. lei. Și la USR a scăzut volumul de cotizații cu 1,2 milioane de lei, la 3,3 mil. lei. La AUR observăm, în schimb, o creștere semnificativă de la 879 mii de lei la 2,9 mil. lei.

Cotizațiile peste 10 salarii au fost relativ reduse și au ajuns la 488 mii lei, fiind înregistrate în cazul a șase partide. Există diferențe semnificative între succesul filialelor de a strânge bani. La PNL, cele mai active filiale au fost Bihor, Alba și Teleorman, iar cele mai puține fonduri s-au adunat la Harghita, Ilfov, Covasna și Timiș. La PSD, cei mai mulți bani din subvenții au fost adunați la Argeș, Dâmbovița și Hunedoara, în contrast cu Harghita și Sectorul 3, iar la Covasna nu s-a strâns niciun ban. USR a adunat cei mai mulți bani din diaspora.

Cea mai mare cotizație a fost plătită la PNL de Muraru Iulian Alexandru (33.000 lei), la PSD de Avram Carmen Gabriela (44.395,9 lei), iar la PUSL Bugean Dana, Iordache Lorena și Vasile Laurentiu-Andrei au contribuit cu câte 60.000 lei. Singura contribuție peste echivalentul a 10 salarii la USR este cea a europarlamentarului Vlad Botoș (35.000 lei). Cea mai mare cotizație AUR a fost înregistrată de deputatul Muncaciu Sorin Titus (18100 lei). La UDMR cea mai mare cotizație, de 22.000 de lei, a fost plătită de parlamentarul (Mureș) Kolcsar Anquetil-Karoly.

În ceea ce privește cotizațiile plătite de liderii partidelor, în cazul PSD nu avem această informație, întrucât nu sunt publicate date detaliate. Premierul Nicolae-Ionel Ciuca a plătit 6,600 de lei, iar secretarul general, Lucian Bode, a cotizat 4,000 de lei. Liderul AUR, George Simion a contribuit cu 12000 de lei. Liderul PMP, Eugen Tomac, a plătit 4,185 lei. În cazul USR și UDMR nu avem această informație.

Membrii partidelor politice

Deși partidele politice nu publică numărul membri, EFOR a analizat rapoartele de venituri și cheltuieli și a calculat numele unice care au cotizat la partide. Astfel, la PNL s-au înregistrat 15.902 persoane, în scădere la o treime față de 2021. La AUR am identificat 9.630 membri, în creștere. Cifrele sunt orientative, nu reflectă numărul real de membri, însă ilustrează eforturile partidelor politice de a colecta fonduri.

Subvenții

Sumele alocate partidelor din subvenții au continuat să crească. Dacă în 2021 partidele au primit 234 de milioane de lei, în 2022 suma alocată a fost de 256 de milioane, iar în 2023 a crescut la 258 milioane de lei. Sumele au fost distribuite între patru partide parlamentare (PSD – 98 mil, PNL – 83 mil, USR – 45 mil și AUR – 20 mil) și două neparlamentare (PMP – 5 mil și Pro România – 3.7 mil). Deși bugetul inițial a fost de 234 de milioane, suma a fost crescută prin rectificare bugetară în august la 256 de milioane de lei.

Bugetul aprobat la începutul anului a fost mărit printr-o decizie inițiată de AEP, aprobată la rectificarea din august 2022. Luarea unor astfel de măsuri fără transparență, în mod arbitrar, de către o instituție care are ca rol gestionarea fondurilor poate indica o anumită influență politică.

În 2022, partidele au cheltuit 184 de milioane de lei (72%), comparativ cu 110 în 2021 (47%). PSD a cheltuit 94% din banii primiți (comparativ cu 61% în 2021), iar PNL 66% comparativ cu 43%. AUR nu a cheltuit niciun ban în 2022, cu excepția cheltuielilor pentru dobânzi. În primele trei luni din 2023, partidele politice au primit 95 de milioane de lei și au cheltuit 55 de milioane, adică 57%.

Ca și în 2021, cei mai mulți bani s-au cheltuit pentru presă și propagandă. Sumele cheltuite au crescut de la 62 de milioane (2021) la peste 100 de milioane de lei (54%). PSD a cheltuit 54 de milioane de lei (58% din cheltuieli), PNL 39 de milioane de lei (70% din cheltuieli), iar USR a facturat 5 milioane de lei (18%). Pe lângă fondurile pentru publicitate politică, liberalii au alocat alte 10 milioane de lei pentru sondaje, activități cu caracter politic și consultanță politică, ceea ce indică o intensificare a activităților de promovare. AUR nu a cheltuit pentru publicitate. Partidele au cheltuit și pentru personal, iar USR rămâne partidul care investește cel mai mult.

În primele trei luni din 2023, cheltuielile PNL au crescut la 11 milioane, de la 3,8 milioane în 2021, la 8,9 milioane în 2022. Social democrații au cheltuit 5 milioane în 2021, iar în 2022 și 2023 valoarea cheltuielilor a fost de aproximativ 12 milioane de lei. La USR sumele au crescut semnificativ comparativ cu aceeași perioadă: dacă în 2021 partidul cheltuia 175 mii lei, în 2022 253 mii lei, în 2023 a cheltuit 2,8 milioane lei. În cazul Pro România aproape toți banii au fost cheltuiți pentru categoria bugetară onorarii avocați, executori și experți. AUR a realizat o achiziție de autovehicule pentru o caravană sanitară și microbuze școlare în 2023.

Deși AEP a inițiat un proiect de lege care definește publicitatea politică și a fost înaintat în Parlament de către PSD, până în prezent transparența privind publicitatea politică rămâne o problemă. Materialele plătite de partide nu sunt marcate, iar traseul banilor – care de multe ori trec prin companii de consultanță – nu poate fi urmărit din exterior. În plus, este de notat reticenta PSD și PNL de a publica aceste informații. Mai multe organizații internaționale, precum Comisia Europeană și Consiliul Europei au constatat lipsa de transparență și faptul că acest flux de fonduri afectează independența mass media. Cu toate acestea, forma actuală a proiectului nu rezolvă problema complet, întrucât nu este clar dacă se vor publica informații despre prestatorii finali ai serviciilor sau doar despre cei care primesc banii de la partid și care pot fi doar intermediari.

I. Situația finanțării politice în 2022

A. Publicarea informațiilor obligatorii în Monitorul Oficial

Analiza include date legate de rapoartele anuale și de informațiile care se publică obligatoriu în Monitorul Oficial¹, colectate până la data de 17 mai 2023. Concluziile din raport fac referire la un număr de 59 de partide și formațiuni politice. Conform Planului activităților de control al finanțării partidelor politice și a campaniei electorale pentru anul 2023, există 205 partide politice, respectiv 965 de organizații centrale și teritoriale ale acestora.²

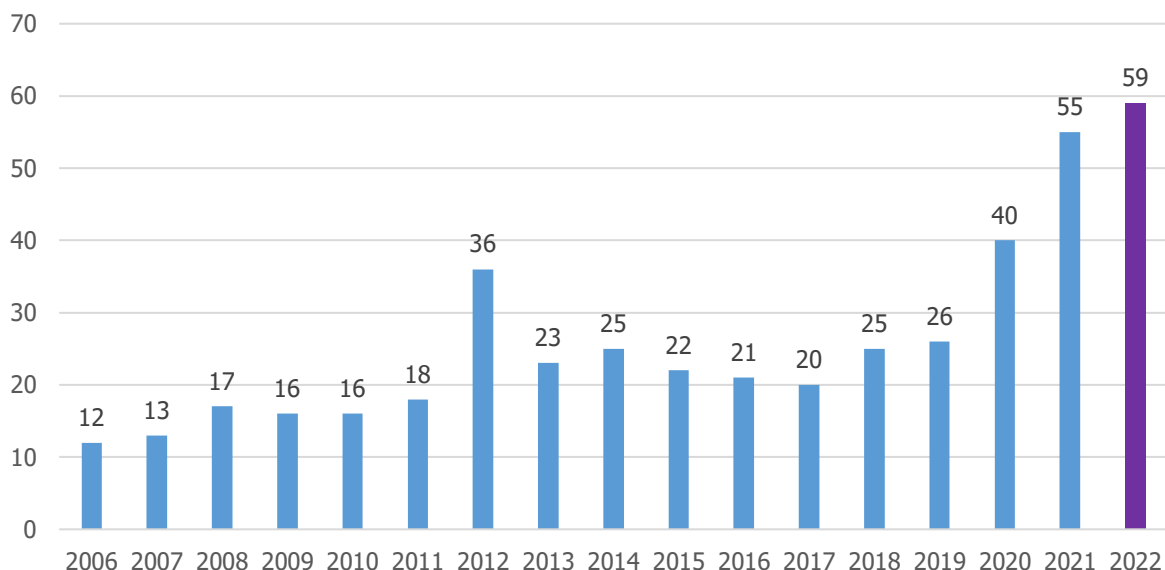
Numărul formațiunilor care au publicat informațiile obligatorii a crescut față de anii trecuți. Dacă în urmă cu 4-5 ani media era de până la 30 de partide, anul trecut au publicat 55, iar cu un an în urmă 40 de partide. Totalul din 2023 reprezintă cel mai mare număr de partide care publică informațiile solicitate. Lista integrală a partidelor

¹ Situația cuantumului total al cotizațiilor primite în anul 2022, Lista membrilor de partid care au plătit în anul 2022 cotizații a căror valoare însumată depășește baremul de 10 salarii de bază minime brute pe țară, Lista persoanelor fizice care au făcut în anul 2022 donații a căror valoare cumulată depășește 10 salarii de bază minime brute pe țară, Lista persoanelor juridice care au făcut în anul 2022 donații a căror valoare cumulată depășește 10 salarii de bază minime brute pe țară, Suma totală a donațiilor confidențiale primite în anul 2022, Situația centralizată a donațiilor constând în bunuri materiale necesare activității politice primite în anul 2022 de la organizații politice internaționale la care partidul politic respectiv este afiliat sau de la partide politice ori formațiuni politice aflate în relații de colaborare politică, Lista persoanelor fizice care au acordat în anul 2022 împrumuturi a căror valoare depășește 100 de salarii de bază minime brute pe țară, Lista persoanelor juridice care au acordat în anul 2022 împrumuturi a căror valoare depășește 100 de salarii de bază minime brute pe țară, Suma totală a împrumuturilor cu o valoare mai mică de 100 de salarii de bază minime brute pe țară primite în anul 2022, Situația centralizată a cuantumurilor totale ale veniturilor obținute în anul 2022 din sursele prevăzute de art. 16 din Legea nr. 334/2006, Situația centralizată a cuantumurilor totale ale sumelor ce fac obiectul aportului financiar în asocierea cu formațiuni nepolitice în anul 2022

² Lista integrală este disponibilă la <https://finantarepartide.ro/wp-content/uploads/2023/01/Planul-activitatilor-de-control-al-finantarii-partidelor-politice-si-a-campaniei-electorale-in-anul-2023-.pdf>. Lista integrală a partidelor politice înregistrate se regăsește la Tribunalul București - <https://tribunalulbucuresti.ro/index.php/partide-si-aliante-politice/partide-politice>

care au publicat se regăsește în anexa 1, iar lista integrală pentru perioada 2006-2022 se găsește pe www.banipartide.ro.³

Nr partide care au publicat în Monitorul Oficial

*Anul reflectă anul pentru care se raportează și nu cel în care se publică informațiile.
Graficul include doar partidul sau formațiunea politică la nivel național și nu reflectă filiale.*

Deși legea include o listă de informații care se publică, menționate anterior, unele partide nu publică toate informațiile, ceea ce ne conduce să subînțelegem că în respectivele cazuri nu au existat venituri. Există diferențe și de structură, unele partide afișând informația per filială, iar altele la nivel național.

Situația cuantumului total al cotizațiilor primite în anul 2022

Denumirea partidului politic: Partidul Alianța pentru Unirea Românilor

Sediul partidului politic: str. Geneva nr. 20, satul Tunari, comuna Tunari, județul Ilfov

Nr. crt.	Organizația/Filiala județeană	Cuquantumul total al cotizațiilor primite în luna ianuarie	Cuquantumul total al cotizațiilor primite în luna februarie
1	Alianța pentru Unirea Românilor (AUR)	278.376	346.492

Situația cuantumului total al cotizațiilor primite în anul 2022

Denumirea partidului politic: Partidul Național Liberal

Sediul partidului politic: Str. Modrogan nr. 1, sectorul 1, București

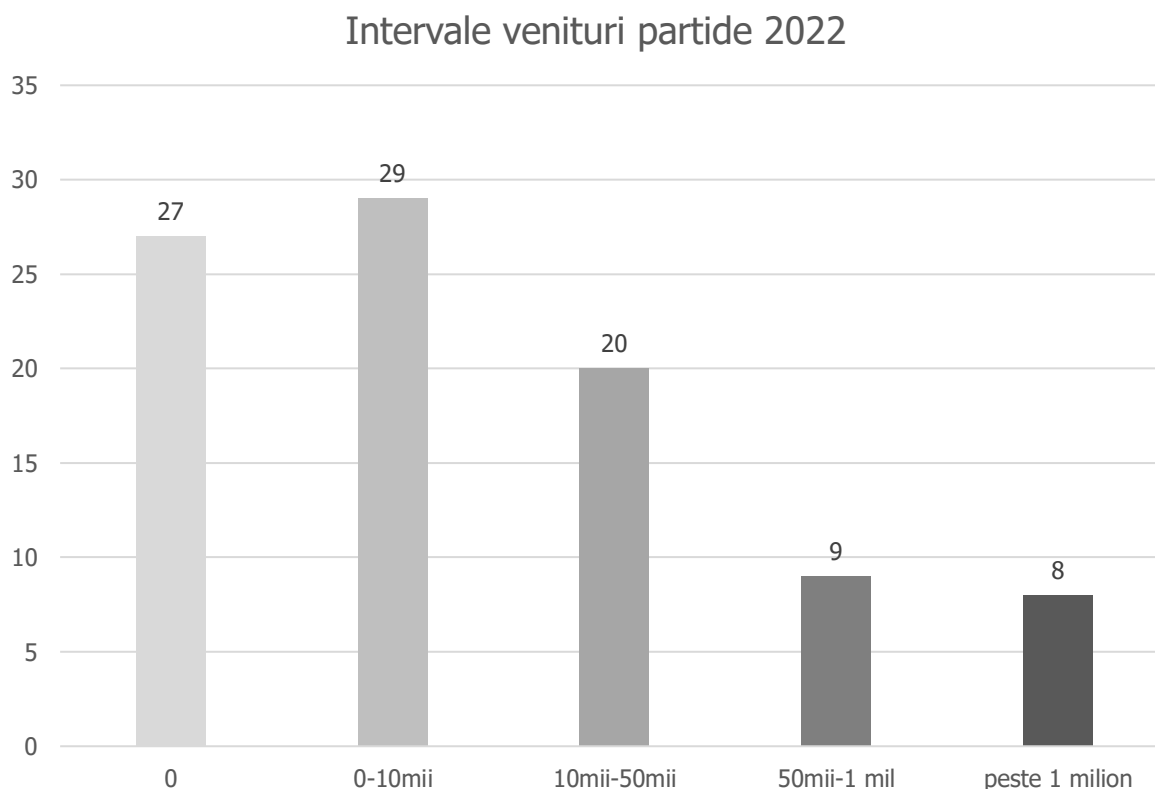
Nr. crt.	Organizația/Filiala județeană	Cuquantumul total al cotizațiilor primite în luna ianuarie	Cuquantumul total al cotizațiilor primite în luna februarie
1	Alba	37.630,00	40.567,00
2	Arad	30.740,00	28.240,00
3	Argeș	16.435,00	21.820,00
4	Bacău	15.530,00	8.600,00
5	Bihor	40.814,00	13.359,00
6	Bistrița-Năsăud	3.800,00	3.710,00
7	Botoșani	21.647,00	19.422,00
8	Brașov	11.175,00	15.825,00
9	Brăila	7.010,00	4.870,00
10	Buzău	14.360,00	7.332,00
11	Carag-Severin	1.295,00	1.295,00
12	Călărași	11.690,00	11.970,00
13	Cluj	7.749,00	8.952,00
14	Constanța	252,00	16.782,00
15	Covasna	6.270,00	0,00
16	Dâmbovița	15.800,00	20.200,00
17	Dolj	4.580,00	7.830,00
18	Galați	15.412,00	17.632,00
19	Giurgiu	8.765,00	12.240,00

Raportări AUR și PNL

B. Datele financiare

EFOR a analizat datele financiare de la cele 205 partide politice care vor fi controlate în 2023 (pentru 2022) de către Autoritatea Electorală Permanentă. 15 dintre ele au transmis o declarație pe proprie răspundere ca entitatea nu a desfășurat activitate de la data înființării și până la 31.12.2022. Alte 21 au fost înființate în 2022 sau 2023 și nu au nicio raportare până în acest moment. În cazul a 61 de partide nu am găsit informații în portalul Ministerului Finanțelor⁴, iar în cazul unora existau raportări din ultimii ani. În câteva cazuri nu existau date mai recente de 2015-2016. Pentru 15 partide nu am identificat date.

Pentru restul de 93 de partide am identificat **venituri totale de 276.7 milioane lei**, respectiv cheltuieli de **239.7 milioane de lei**. Dintre acestea, 27 de partide nu au raportat niciun venit. Calculul nu ia în considerare veniturile în avans, ci doar veniturile declarate de partide ca venituri din activitățile fără scop patrimonial la 31.12.2022.

Primele 10 partide ca venituri acoperă peste 99% din veniturile partidelor înregistrate în 2022. Aceste date reflectă că sunt puține partide care au o activitate din care pot finanța activități în afara campaniilor electorale. Trebuie să remarcăm că mare parte din veniturile declarate de partide provin din subvenții și o mică parte provine din alte surse.

⁴ <https://mfinante.gov.ro/ro/web/site>

Partid	Venituri	Procent din total venituri 2022
PSD	110.346.328	39,87%
PNL	68.253.468	24,66%
UDMR	48.196.774	17,41%
USR	31.828.263	11,50%
PMP	6.467.966	2,34%
ProRo	3.575.230	1,29%
AUR	3.079.111	1,11%
PUSL	2.076.502	0,75%
APP	738.160	0,27%
Forța Dreptei	588.656	0,21%
PNTCD	286.038	0,10%
Diaspora unită	249.808	0,09%
Alternativa dr.	208.019	0,08%
Cămpina Curată	148.500	0,05%
România Mare	97.566	0,04%

De asemenea, pare că o parte din partidele nou înființate au dificultăți în a obține fonduri. Cu toate acestea, mai jos puteți vedea câteva partide relativ recent înființate care au obținut anumite fonduri:

- Partidul Cămpina Curată (înf. 2022) a obținut 148.500 lei din donații confidențiale
- Partidul Diaspora Unită a obținut 101.842,71 (2020) lei din donații confidențiale
- SOS România a obținut suma de 49.585 de lei (2021) din Servicii oferite către membrii partidului pentru organizarea acțiunilor culturale, sportive, întrunirilor și seminarelor cu tematică politică, economică sau socială

Pe de altă parte, există partide înființate recent, precum APP (Liviu Dragnea) sau Forța Dreptei (Ludovic Orban), care au strâns fonduri pornind de la experiența anterioară.

C. Rapoartele de venituri și cheltuieli

Partidele au obligația de a realiza rapoarte anuale, care ar trebui să includă o imagine detaliată a veniturilor și cheltuielilor din anul anterior, la nivel de filială. Conform Legii 334/2006, articolul 49:

- partidele politice au obligația de a depune la Autoritatea Electorală Permanentă un raport detaliat al veniturilor și cheltuielilor realizate în anul precedent până la data de 30 aprilie
- rapoartele vor include și detalieri ale veniturilor și cheltuielilor structurilor interne ale partidelor politice prevăzute la art. 4 alin. (4) din Legea partidelor politice nr. 14/2003, ale veniturilor și cheltuielilor persoanelor aflate în

legătură directă sau indirectă cu partidul politic, precum și ale formelor de asociere cu formațiuni nepolitice.

- Partidele politice au obligația de a depune la AEP situațiile financiare anuale în cel mult 15 zile de la înregistrarea la organul fiscal competent. De menționat că termenul limită este finalul lunii mai, deci raportul curent nu acoperă aceste documente.
- AEP trebuie să publice pe pagina proprie de internet rapoartele menționate la punctul 1, situațiile financiare anuale, precum și variante rezumate ale acestora, în termen de 5 zile de la data depunerii acestora.

Conform informațiilor obținute de la AEP, rapoartele sunt publicate pe portalul www.finantarepartide.ro pe măsura ce sunt primite, fără a se verifica veridicitatea datelor, care se realizează în timpul controalelor AEP, conform planului anual. Unele partide nu depun date astfel de rapoarte, întrucât nu au niciun fel de activitate. Conform AEP, până pe 17 mai, au fost publicate 116 RVC-uri pe site, iar alte 12 erau în proces de a fi publicate.

După cum am remarcat și în raportul din anul anterior, nivelul de transparență diferă, unele partide publicând datele granular, iar altele la nivel de categorii. Dintre partidele parlamentare PNL, AUR, PMP au publicat aceste rapoarte în format detaliat, pe când PSD nu publică decât la nivel de filială.USR publică pe categorii de cheltuieli, însă nu și veniturile și cheltuielile detaliat.

Tabelul de mai jos arată date existente pe portalul AEP, www.finantarepartide.ro, pe 17 mai 2023, pentru partidele care primesc subvenții. Analiza de mai jos **nu reflectă și datele transmise de partide**, dar nepublicate încă.

Datele existente în portal (17 mai 2023), partide care primesc subvenții

Partid	RVC – Art. 49 (1), anexa 16			Situații financiare – Art. 49 (3)		Raportări Art. 51 (2) Date ce se publică în MO ⁵	
	Există	Editabil ⁶	Detaliat	Există	Lizibil	Există	Editabil
PSD	da	nu	nu	da	parțial	da	da
PNL	da	da	da	da	da	da	da
USR	da	nu	Partial – doar varianta rezumată ⁷ de județe. În 2021, USR ne-a	da	da	da	nu

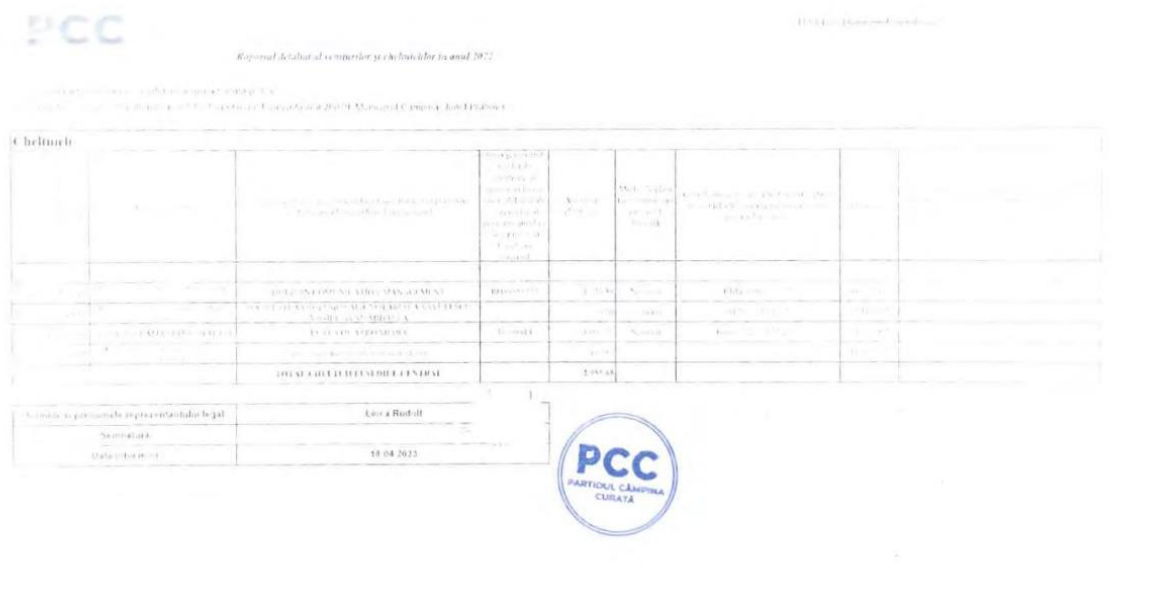
⁵ Puteți consulta lista de date care ar trebui să se publice conform legii la <https://www.banipartide.ro/metodologie>

⁶ Orice format de tipul doc, xls, chiar dacă nu respectă standardele datelor deschise

⁷ Conform legii, varianta rezumată a RVC este "forma din care au fost eliminate rubricile privind datele cu caracter personal, respectiv datele de identificare ale conturilor bancare ale partidelor politice."

			informat că rapoartele cu mai multe detalii sunt transmise AEP.				
PMP	da	da	da	da	da	da	nu
ProRo	da	Nu / nu este lizibil	da	nu	-	da	nu
AUR	da	da	da	da	da	da	nu

În ultimii ani, situația datelor furnizate public s-a îmbunătățit, iar prin intermediul platformei www.finantarepartide.ro au fost publicate multe seturi de date utile. Cu toate acestea, uniformitatea datelor rămâne o problemă. Din tabelul de mai sus reiese că foarte puține partide publică informațiile în formate editabile. Fișierele în format .pdf sunt de regulă scanate și acest fapt nu permite nici măcar transformarea lor în formate editabile prin OCR-izare. Mai jos puteți vedea extrase din câteva rapoarte publicate în 2022:

ANEXA nr. 16: Raportul detaliat al veniturilor și cheltuielilor în anul 2022

Denumirea partidului politic: Pro România
 Sediul partidului politic: București, Sector 1, Strada Gina Patrichi, nr. 10

Nr. Crt.	Organizația județeană/ Filiala județeană/ Structura internă a partidului politic	Tipul venitului	Numele și prenumele persoanei fizice sau denumirea persoanei juridice de la care a fost încasat venitul	Seria și numărul actului de identitate al persoanei fizice sau codul unic de înregistrare al persoanei juridice de la care a fost încasat venitul	Valoarea venitului încasat	Modul de încasare (în numerar sau prin cont bancar)	Contul bancar în care a fost încasat venitul în format IBAN, bancă și sucursală la care acesta a fost deschis	Data încasării venitului	Numele și prenumele persoanei fizice sau denumirea persoanei juridice de la care au fost încasate mai multe venituri și cuanțumul total al acestora	
1	Hunedoara	Colizate	MICA MIHAI ROBERT	[REDACTED]	607.00	NUMERAR		01.12.2022	MICA MIHAI ROBERT Total = 607 Lei	
2	Hunedoara	Colizate	COLTESCU SILVIU	[REDACTED]	600.00	VIRAMENT BANCAR	RO85BTRLRONCRT05540662 01	23.02.2022	COLTESCU SILVIU Total = 600 Lei	
3	Hunedoara	Colizate	IRIZA FLORINA (BULIA)	[REDACTED]	260.00	VIRAMENT BANCAR	RO85BTRLRONCRT05540662 01	04.02.2022	IRIZA FLORINA Total = 500 Lei	
4	Hunedoara	Colizate	IRIZA FLORINA (BULIA)	[REDACTED]	150.00	VIRAMENT BANCAR	RO85BTRLRONCRT05540662 01	30.09.2022	IRIZA FLORINA Total = 500 Lei	
5	Hunedoara	Colizate	GLIGOR DORIN	[REDACTED]	300.00	VIRAMENT BANCAR	RO85BTRLRONCRT05540662 01	25.07.2022	GLIGOR DORIN Total = 300 Lei	
6	Hunedoara	Colizate	VRACI MARIN	[REDACTED]	500.00	VIRAMENT BANCAR	RO85BTRLRONCRT05540662 01	13.04.2022	VRACI MARIN Total = 500 Lei	
7	Hunedoara	Colizate	COLTESCU MARIN	[REDACTED]	500.00	VIRAMENT BANCAR	RO85BTRLRONCRT05540662 01	25.06.2022	COLTESCU MARIN Total = 500 Lei	
8	Hunedoara	Colizate	HISTOR MARIA	[REDACTED]	120.00	NUMERAR		01.12.2022	HISTOR MARIA Total = 120 Lei	
9	Hunedoara	Colizate	LEHACEANU DANIEL	[REDACTED]	200.00	VIRAMENT BANCAR	RO85BTRLRONCRT05540662 01	23.03.2022	LEHACEANU DANIEL Total = 200 Lei	
10	Hunedoara	Colizate	NEAMTU DANIEL	[REDACTED]	200.00	VIRAMENT BANCAR	RO85BTRLRONCRT05540662 01	23.03.2022	NEAMTU DANIEL Total = 200 Lei	
11	Hunedoara	Colizate	FESZNER STEFAN FLORIN	[REDACTED]	200.00	VIRAMENT BANCAR	RO85BTRLRONCRT05540662 01	23.03.2022	FESZNER STEFAN FLORIN Total = 200 Lei	
12	Hunedoara	Colizate	MERISAN CRISTIAN	[REDACTED]	300.00	VIRAMENT BANCAR	RO85BTRLRONCRT05540662 01	23.03.2022	MERISAN CRISTIAN Total = 300 Lei	
13	Suceava	COTIZATIE 2022	GRADINARIU GABRIEL	[REDACTED]	550.00		RO83BTRLRONCR T0662251501	BT SUCEAVA	02.11.2022	
14	Suceava	COTIZATIE 2022	SERECIUC CORNEL	[REDACTED]	670.00		RO83BTRLRONCR T0662251501	BT SUCEAVA	08.11.2022	
15	Suceava	COTIZATIE 2022	RUSCAN VASILE	[REDACTED]	550.00		RO83BTRLRONCR T0662251501	BT SUCEAVA	08.11.2022	
16	Suceava	COTIZATIE 2022	ROBICIU SILVIU FLORIN	[REDACTED]	722.00		RO83BTRLRONCR T0662251501	BT SUCEAVA	11.11.2022	
17	Suceava	COTIZATIE 2022	GOGU MIHAELA PETRONELA	[REDACTED]	487.00		RO83BTRLRONCR T0662251501	BT SUCEAVA	14.11.2022	

Credem că extinderea platformei Registrul Fiscal al Partidelor la toate operațiunile de raportare ar putea ajuta la uniformizarea datelor, iar numărul de seturi de date deschise disponibile publicului ar putea crește.

Autoritatea Electorală Permanentă și partidele politice trebuie să publice date în formate deschise. AEP trebuie să dezvolte aplicațiile pentru raportare astfel încât să permită exportul de date deschise și accesul la date prin unelte de tipul API.

După cum arată datele de mai sus, situația partidelor mai noi sau locale, pare a fi volatilă. Dacă ne uităm de statisticile privind rezultatele controalelor efectuate de către AEP, putem vedea că multe din sancțiuni sunt legate de lipsa de activitate și neîndeplinirea atribuțiilor legate de publicarea unor informații legate de activitatea partidului. Statisticile publicate în 2022 arată că 121 din 191 de partide care au fost controlate pentru activitatea din anul 2021 au încălcat una sau mai multe prevederi ale articolului 49 din Legea 334/2006, care se referă la rapoartele de venituri și situațiile financiare. Un număr de 56 de partide au primit amenzi de 50000 de lei – care reprezintă amenda maximă – pentru nereguli de tipul celor menționate mai sus.⁸ Aceste date poate arăta lipsa de capacitate a partidelor politice sau în unele cazuri, chiar lipsa de disciplină. Cu toate acestea, având în vedere formatul redus al

⁸ Puteți citi mai multe despre acest subiect în articolul *Democrația locală din România și ce ne facem cu partidele politice noi*, publicat pe contributors.ro - <https://www.contributors.ro/democrația-locală-din-romania-si-ce-ne-facem-cu-partidele-politice-noi/>

Finanțarea partidelor politice în 2022

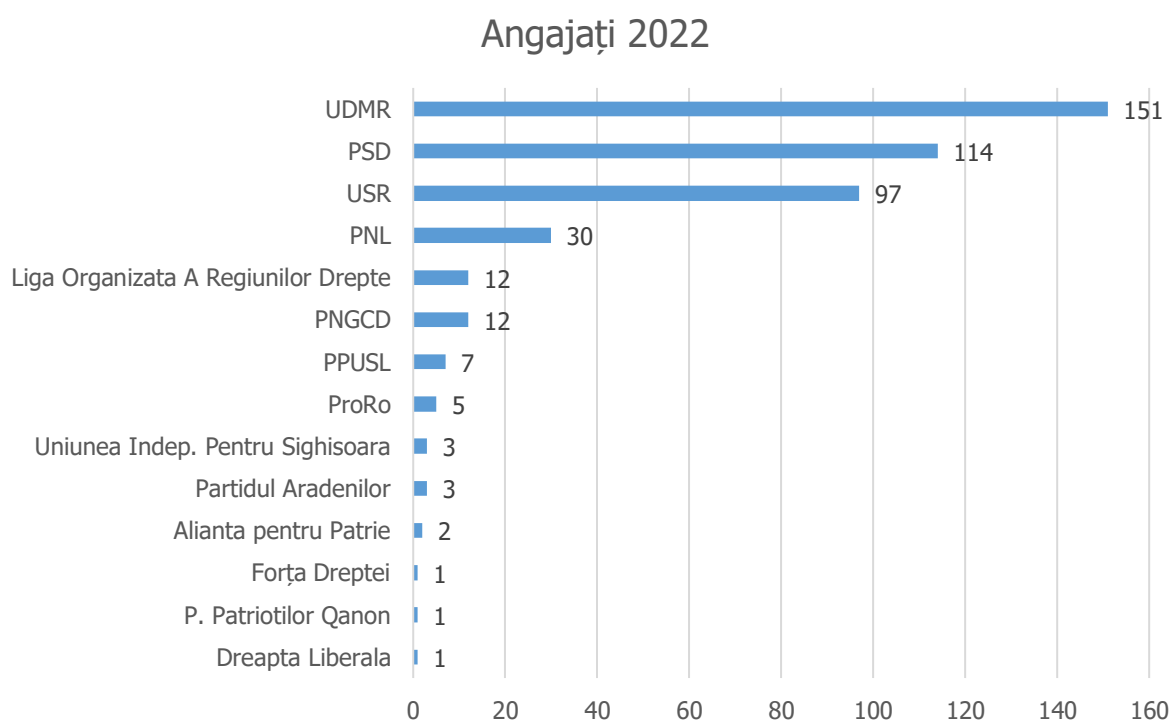
extraselor din rapoartele de control, problemele identificate la partidele controlate nu sunt evidente.

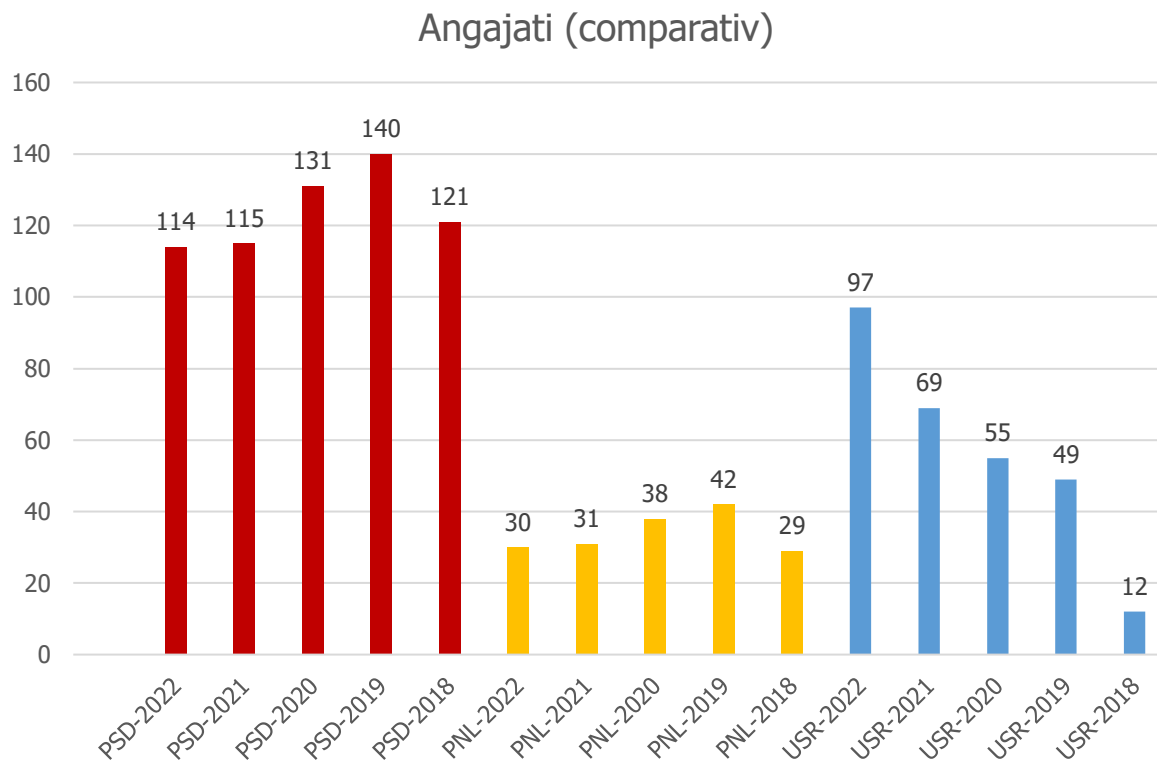
Pentru a facilita transparența cu privire la rapoartele de control, conținutul public al acestora ar putea fi extins.

D. Personalul partidelor

În ceea ce privește personalul, 79 de partide nu au declarat niciun angajat. Cei mai mulți angajați au fost declarați de UDMR (151), PSD (114), respectiv USR (97). *A se vedea și secțiunea legată de cheltuielile din subvenții.*

În 2022, PSD a declarat cu un angajat mai puțin decât în 2021 (114). Similar, PNL a declarat 30 de angajați față de 31, cât se regăseau în raportările din 2021. Singurul partid, din cele parlamentare, care a raportat mai mulți angajați este USR, care a crescut de la 69 la 97. AUR nu a declarat niciun angajat.

II. Veniturile partidelor politice în 2022

Secțiunea următoare analizează doar acele partide care au publicat informațiile obligatorii în MO până la data de 17 mai. Chiar dacă nu am putut consulta toate rapoartele de venituri și cheltuieli, datele de mai jos acoperă cea mai mare parte din veniturile și cheltuielile din 2022.

În 2022 cele 59 de partide politice au raportat în Monitorul Oficial următoarele sume, fără a ține cont de subvenții, care rămân principala sursă de finanțare:

- Cotizații de 29,5 de milioane de lei, similar cu anul 2021. Din total, 488 mii lei reprezintă cotizații peste 10 salarii
- Donații confidențiale de 342 mii de lei
- Donații persoane fizice, peste 10 salarii – 2 milioane de lei, în ușoară creștere față de 2021
- Donații persoane juridice, peste 10 salarii – 292 mii de lei. Din suma totală, 28 mii lei reprezintă donații în bunuri (PUSL)
- Împrumuturi sub 100 de salarii – 182 mii de lei, din care 100 mii AUR, 70 mii Forța Națională și restul FDG Bihor
- Împrumuturi persoane fizice peste 100 de salarii – 2,68 milioane lei, fiind înregistrate de PUSL, respectiv 100 mii lei de către Partidul România Mare

Finanțarea partidelor politice în 2022

- Împrumuturi persoane juridice peste 100 de salarii – 395 mii lei, fiind înregistrate de PUSL
- Partidele au obținut 869 mii de lei din subînchirierea spațiilor și 198 de mii de lei din înstrăinarea bunurilor mobile.

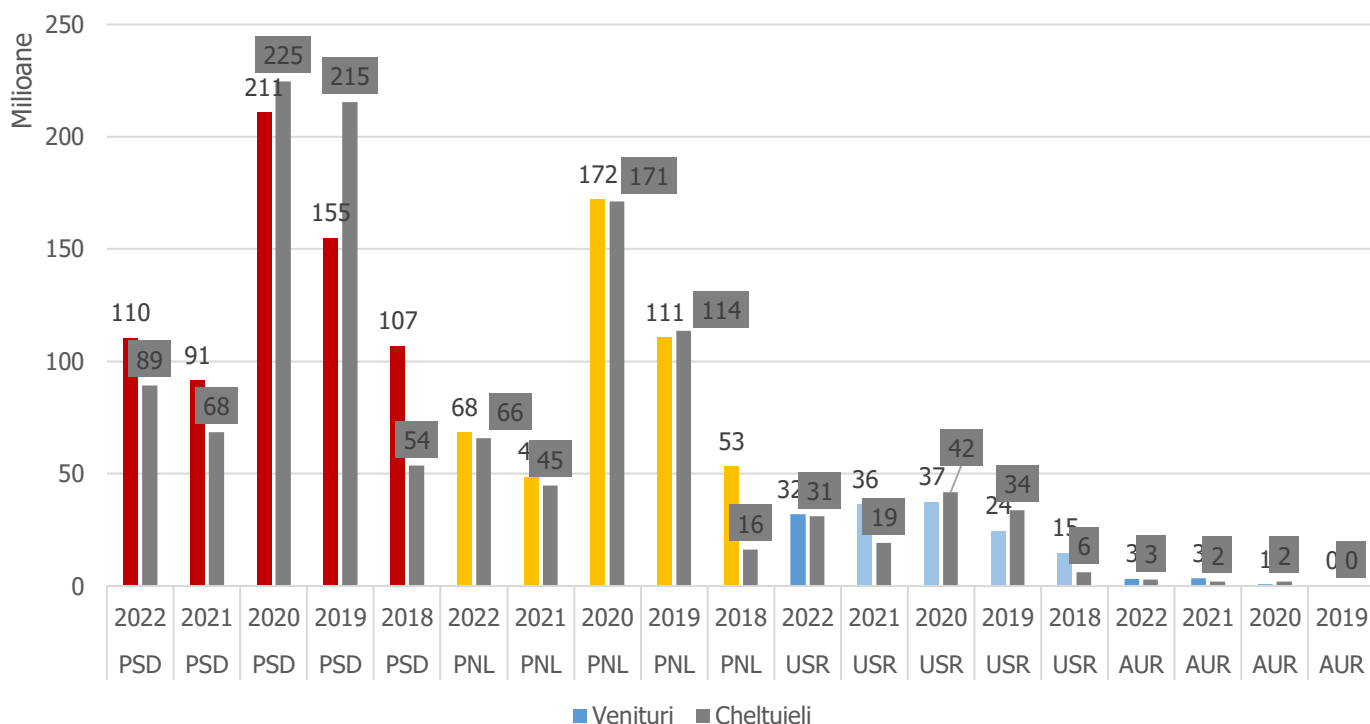
Situația pe partide este următoarea:

- **PNL** a declarat venituri de 68 de milioane și cheltuieli de 65 de milioane de lei, având un excedent de 2,4 milioane de lei și venituri în avans de 70 de milioane de lei⁹. În 2022, PNL a primit 83 de milioane din subvenții.
- **PSD** a declarat venituri de 110 milioane și cheltuieli de 89 de milioane de lei, cu un excedent de aproape 21 de milioane de lei și venituri în avans de 10 milioane de lei. Tot în 2022, social democrații au primit de la AEP 98 de milioane de lei pentru subvenții.
- Conform declarațiilor anuale, **USR** a acumulat 31 de milioane de lei și a cheltuit 30 de milioane (comparativ cu 19 milioane de lei în 2021), având un excedent de aproape un milion de lei. În plus, a primit subvenții în valoare de 45 de milioane de lei. Uniunea Salvați România a declarat și 47 de milioane de lei venituri în avans.
- AUR a strâns 3 milioane de lei și cheltuieli de 2,8 milioane, având un excedent de 217 mii lei. Anul trecut, AEP i-a transferat aproape 19,9 milioane de lei. AUR a declarat și 37 de milioane venituri în avans.
- PMP a înregistrat venituri de 6,4 milioane de lei și cheltuieli de 6,3 milioane de lei, respectiv un exces de 68 mii lei. Mișcarea Populară a primit de la AEP 5,1 milioane de lei.
- Pro România a înregistrat venituri de 3,5 milioane de lei și cheltuieli de 3,7 milioane de lei, respectiv deficit. De asemenea, a raportat 59.082 lei din activități economice. Partidul a primit de la AEP 1,8 milioane de lei.

Datele ne arată că partidele au colectat și cheltuit , în mare, mai mulți bani decât în 2021. Partidele au pus bani deoparte și din subvenții, cel mai probabil în perspectiva anului electoral 2024.

⁹ Veniturile în avans pot proveni din subvențiile primite și necheltuite.

Venituri și cheltuieli

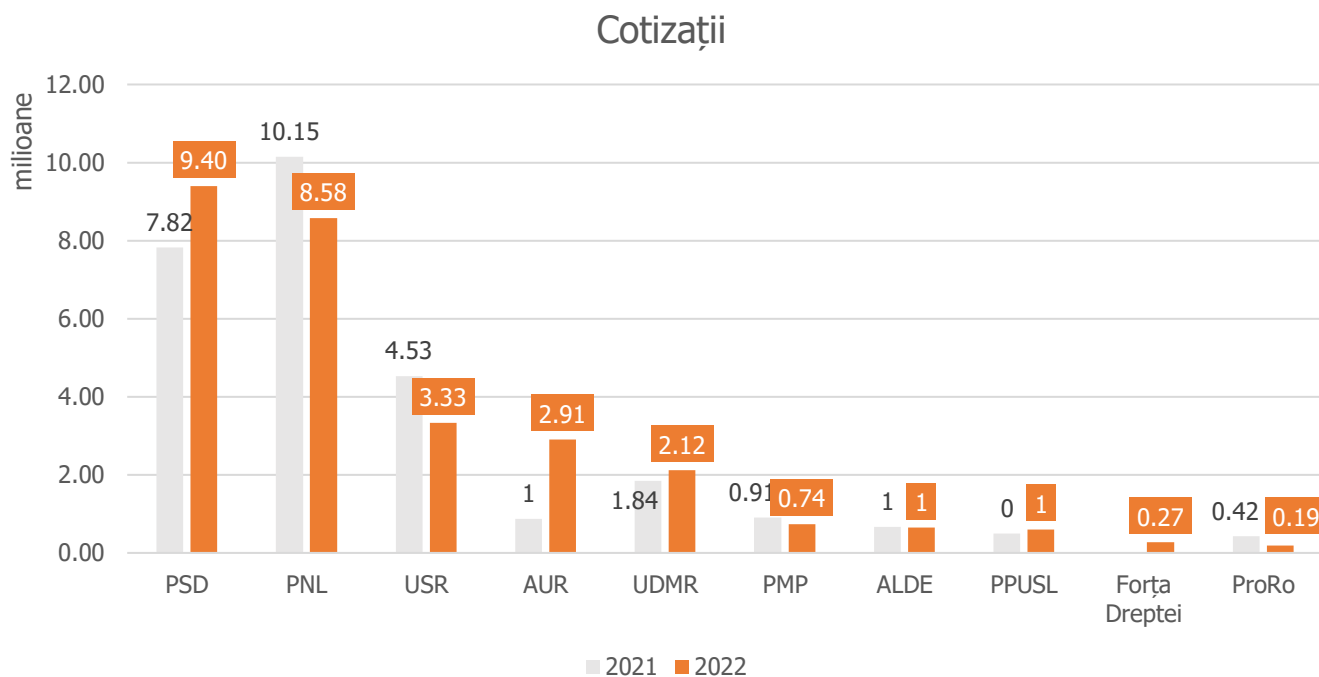
Cotizațiile

Cotizațiile sunt plătite de membrii partidelor politice. Un membru de partid nu poate plăti într-un an o sumă mai mare decât echivalentul a 48 de salarii minime brute pe an. Suma totală per partid nu este plafonată. Suma pe an, în 2022 a fost 122,400 lei, iar în 2023 a crescut la 144,000 lei. Deciziile privind sumele care se colectează de la membrii de partid se stabilesc de către forurile de conducere ale partidelor politice.¹⁰ Conform legii, partidele publică în Monitorul Oficial cuantumul total al veniturilor obținute din cotizații în anual anterior, pe filială și pe lună, precum și lista membrilor care au plătit cotizații de peste 10 salarii minime brute pe țară, până la data de 30 aprilie. Mai mult, rapoartele de venituri și cheltuieli detaliate ar trebui să cuprindă informații privind toate cotizațiile primite de la membrii, incluzând modalitatea de plată (numerar sau banca) și data plății.

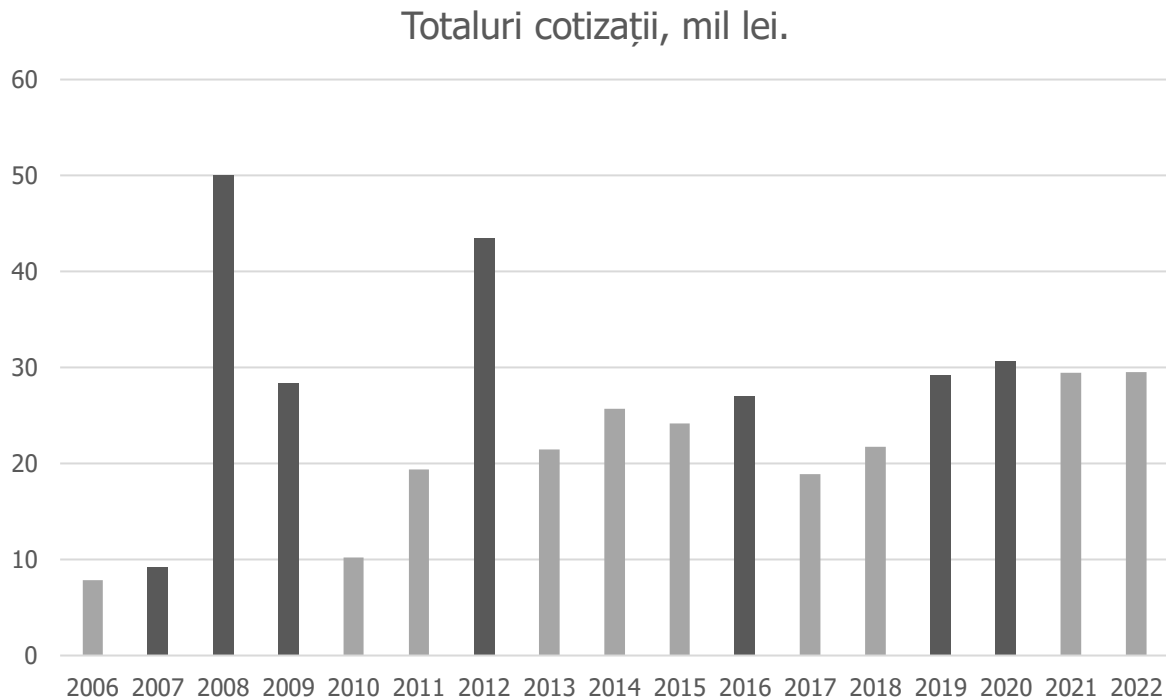
Conform rapoartelor publice în Monitorul Oficial de partidele politice, PNL a pierdut locul fruntaș ocupat în 2011. PSD a crescut de la 7,8 la 9,4 milioane de lei, iar PNL a scăzut de la 10 milioane la 8,5 milioane. Și la USR a scăzut volumul de cotizații cu 1,2 milioane de lei (aproape 25%). La AUR observăm, în schimb, o creștere semnificativă de la 879 mii de lei la 2,9 milioane de lei.

¹⁰ Vezi o analiza despre acest subiect in raportul privind finanțarea partidelor în 2021, <https://expertforum.ro/raport-finantarea-partidelor-2021>.

Finanțarea partidelor politice în 2022

Suma totală a cotizațiilor este similară cu 2021, situându-se la aproximativ 29 de milioane de lei. Graficul de mai jos ilustrează evoluția sumelor alocate pentru cotizații, conform datelor din Monitorul Oficial. Barele marcate cu nuanța mai închisă reflectă ani electorali.

Câți membri au plătit în 2022?

Deși nu putem realiza o statistică pentru toate partidele politice, putem măcar porni de la câteva date publicate de unele dintre acestea. Astfel, secțiunea curentă o să

reflecte date doar de la partidele politice unde există rapoarte de venituri și cheltuieli publicate pe portalul finantarepartide.ro și care cuprind datele în format granular.

La **PNL** cei mai mulți bani au fost colectați de Bihor (514.997), Alba (493.814), Iași (453.780) și Teleorman (409.924,00). La polul opus se află PNL Diaspora, cu doar 497 de lei, dar și filialele Harghita, Ilfov, Covasna și Timiș, care au strâns între 11.000 și 18.000 lei.

Top 10 cotizații

Persoana care a cotizat	Suma / an
Muraru Iulian Alexandru	33000
Ciofu Catalina	30000
Grozavu Ion Gabriel	25060
Soare Dragos	25000
Beianu Dumitru	23900
Popescu Pavel	21180,5
Pandea Ciprian	20500
Cazacu Ștefan Andrei	17800
Tapu Nazare Eugen	17500
Bacanu Cristian Tudor	17500

Cea mai mică sumă înregistrată la cotizații este de 1 leu, iar cea mai mare 33.000 lei. Cele mai frecvente cotizații au următoarele valori:

Valoare	Frecvență
60	1325
12	988
30	909
120	696
600	644
36	453
360	424
100	387
200	377
300	372

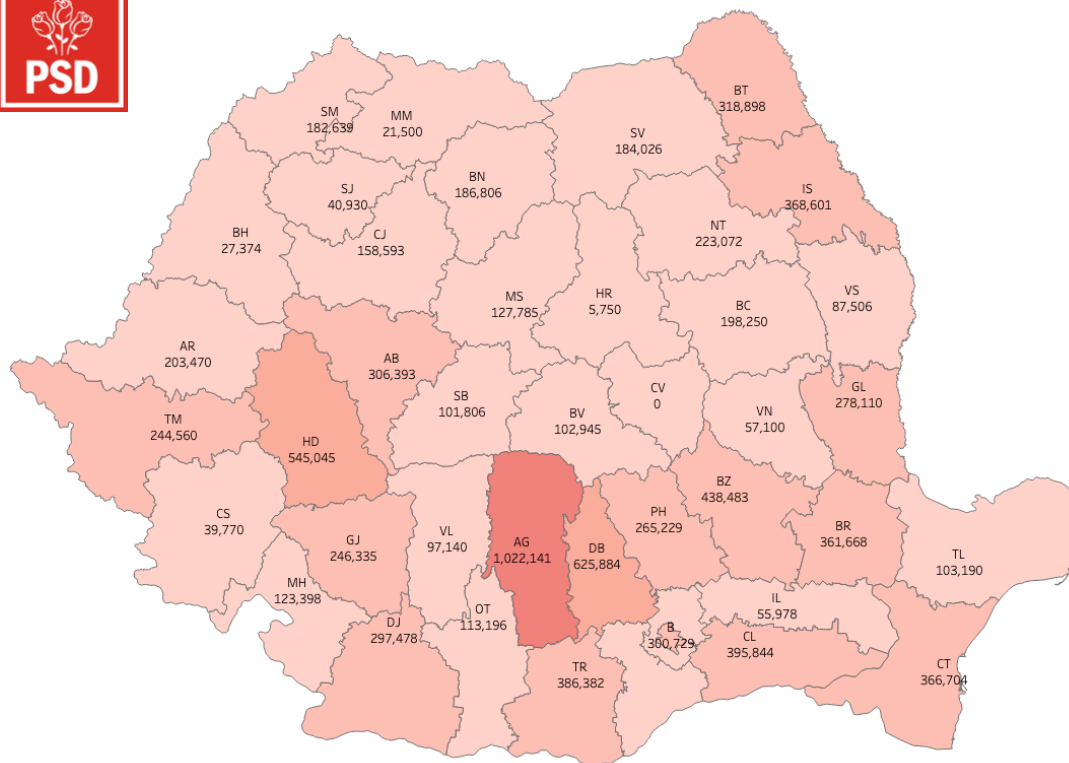
Finanțarea partidelor politice în 2022

Cotizatii PNL¹¹

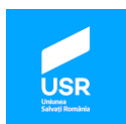
La **PSD**, cei mai mulți bani din subvenții au fost adunați la filialele Argeș (1.022.140,85), Dâmbovița (625.884,00) și Hunedoara (545.045). La Sector 3 s-au strâns 7.126 lei, în județul Harghita 5.750 lei, iar în Covasna nu s-a înregistrat nicio cotizație. La sediul central s-au raportat 46.027 lei. Din datele existente, nu putem vedea câți membri au donat pe județ sau cât au donat liderii social democrați, întrucât RVC nu include astfel de detalii.

¹¹ Hărțile nu includ cotizațiile din diaspora și sediul central, iar sectoarele sunt incluse la București.

Figură 1 Cotizații PSD

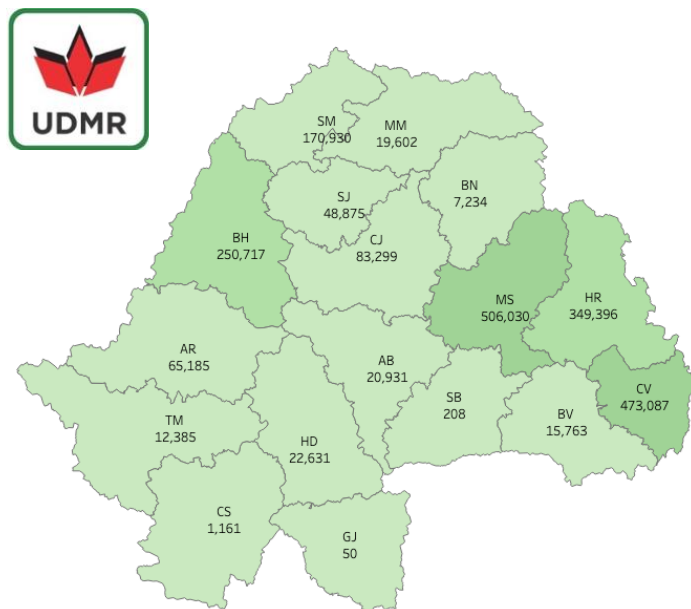
La **USR** cele mai multe fonduri din cotizații s-au strâns din diaspora (260.020) și din județele Timiș (260.020), Cluj (160.294) și Brașov (134.143). Nici în cazul USR nu putea vedea lista integrală de cotizanți.

Finanțarea partidelor politice în 2022

La AUR nu putem calcula contribuțiile pe județe din informațiile publicate în Monitorul Oficial, întrucât nu sunt defalcate pe județe. Nici RVC nu conține informații legate de județe.

UDMR a colectat cele mai multe fonduri la Mureș (506 mii) și Covasna (473 mii).

Cotizații UDMR. UDMR a raportat în unele cazuri veniturile filialelor, astfel că datele au fost agregate pe județe și reflectate ca atare pe hartă.

La **PMP** o pătrime din cotizații au ajuns la partid prin cont bancar, iar trei sferturi în numerar. La **PNL** 65% din banii pentru cotizații s-au plătit prin cont bancar. La **AUR** 73% din bani au ajuns la partid în numerar, iar restul prin cont bancar.

Cotizații peste 10 salarii

Din totalul partidelor care au raportat, am identificat șase partide politice care au declarat cotizații de peste 10 salarii (adică 30,000 lei):

Partid	Suma totală
PPUSL	258.000
PSD	136.050,9
PNL	63.000
Partidul România Mare	43.100
USR	35.000
Partidul Alianța pentru Patrie	31.425,87

Toți membrii care au cotizat cu sume echivalente cu valoarea a 10 salarii

Nume	Suma	Partid	Funcție
Bugean Dana	60.000	PPUSL – sediul central	Fostă președintă a Partidului Umanist Social Liberal ¹² , asociat Compania Dream Film Production Company, care fusese deținută de Camelia și Corina Voiculescu, fiicele lui Dan Voiculescu, și de Grupul Industrial Voiculescu și Compania (GRIVCO) SA până în noiembrie 2018. Dream Film Production Company SRL a cumpărat Palatul Știrbey la un preț de 8.050.000 euro ¹³ . Administrator Antena 3 SA.
Iordache Lorena	60.000	PPUSL – central	Fost secretar general PPUSL, candidat la parlamentare în 2016, președintele Forumului Umanist. În 2021 a cotizat cu aceeași sumă.
Vasile Laurentiu-Andrei	60.000	PPUSL – central	Fost secretar general PPUSL ¹⁴
Avram Carmen Gabriela	44.395,9	PSD - central	Europarlamentar
Tanasescu Dan Claudiu	43.100	PRM	Fost parlamentar PRM
Gavrilescu Grațiela-Leocadia	39.600	PPUSL – Prahova, central	Parlamentar PSD, ulterior PPUSL (din 2021) ¹⁵ Președintele Biroului Executiv al partidului
Ionascu Dumitru-Daniel	38.400	PPUSL – central	Președintele Consiliului Național
Botos Vlad	35.000	USR - Arad	Europarlamentar
Bucura-Opreșcu Simona	34.689	PSD - Argeș	Parlamentar PSD
Muraru Iulian Alexandru	33.000	PNL – Iași, central	Parlamentar PNL
Iliuta Vasile	32.500	PSD Călărași	Președinte CJ Călărași
Arcan Emilia	31.425,87	APP - Neamț	Președinte Alianța Pentru Patrie Neamț, fostă senatoare PSD în mandatul 2016-2020
Ciofu Cătălina	30000	PNL Bacău	Parlamentar PNL
Mihalcea Remus Daniel	24466	PSD - Argeș	Deputat, vicepreședinte PSD Argeș

¹² <https://tribunalulbucuresti.ro/images/documente/Partide/poz-76-iunie-2022.pdf>

¹³ <https://spotmedia.ro/stiri/economie/domeniul-stirbey-a-fost-cumparat-de-o-apropiata-a-familiei-lui-dan-voiculescu>

¹⁴ <https://tribunalulbucuresti.ro/images/documente/Partide/poz-76-iunie-2022.pdf>

¹⁵ <https://www.cdep.ro/pls/parlam/structura2015.mp?idm=119&cam=2&leg=2020&paq=0>

Finanțarea partidelor politice în 2022

PMP, Pro România și AUR nu au pe listă niciun membru care să fi plătit mai mult de echivalentul a zece salarii. Reproducem mai jos lista celor mai mari cotizații pentru PMP și AUR, cu mențiunea că în cazul Pro România datele nu au putut fi compilate din cauza calității slabe a RVC-ului.

Top 10 AUR

Nume	Funcția	Suma
Muncaciu Sorin Titus	Deputat	18.100
Serban Geanina	Deputat	18.000
Axinia Adrian George	Deputat	17.000
Badiu Georgel	Deputat	15.000
Darius Pop	Deputat	13.000
Busuioc Andrei	Senator	13.000
Cioromelea Valentin Rica	Senator	12.600
Stoica Ciprian Titi	Deputat	12.300
Simion George Nicolae, Suciu Sebastian Ilie, Zcripnic Lilian, Mitrea Dumitrina, Hangan Andrei, Lavric Sorin, Enachi Raisa, Damureanu Ringo, Balabasciuc Calin Constantin	Parlamentari	Câte 12.000
Marinescu Dan Florin	Consultant fiscal, fost trezorier	12.000

Top 5 cotizanți PMP

Nume	Funcția	Suma
Ionescu Andrei George	Consilier general	14200
Florescu Stefan-Viorel	Consilier local, Sector 6	14100
Tarhon Victor	Președinte PMP Tulcea, Fost președinte CJ Tulcea	14050
Ursanu Radu	Consilier Județean Iași	14000
Pescar Radu Mircea	Consilier Local Tg Mureș	13500
Briaur Florin	Consilier local Iași, manager general Poli Iași	13500

La UDMR cea mai mare cotizație, de 22.000 de lei, a fost plătită de parlamentarul (Mureș) Kolcsar Anquetil-Karoly, urmat de Balazs-Kercso Istvan (Bihor), cu 14.850 lei și ministrul mediului Tanczos Barna, ci 12.000 lei.

Cât au plătit liderii partidelor?

În cazul PSD nu avem această informație, întrucât nu sunt publicate date detaliate. În cazul PNL, premierul Nicolae-Ionel Ciuca a plătit 6,600 de lei, la filiala Sectorului 3, respectiv la nivel central. Secretarul general, Lucian Bode, a cotizat 4,000 de lei. Liderul AUR, George Simion a contribuit cu 12000 de lei. Liderul PMP, Eugen Tomac, a plătit 4185 lei. În cazul USR și UDMR nu avem această informație, iar calitatea RVC-ului de la Pro România nu avem această informație.

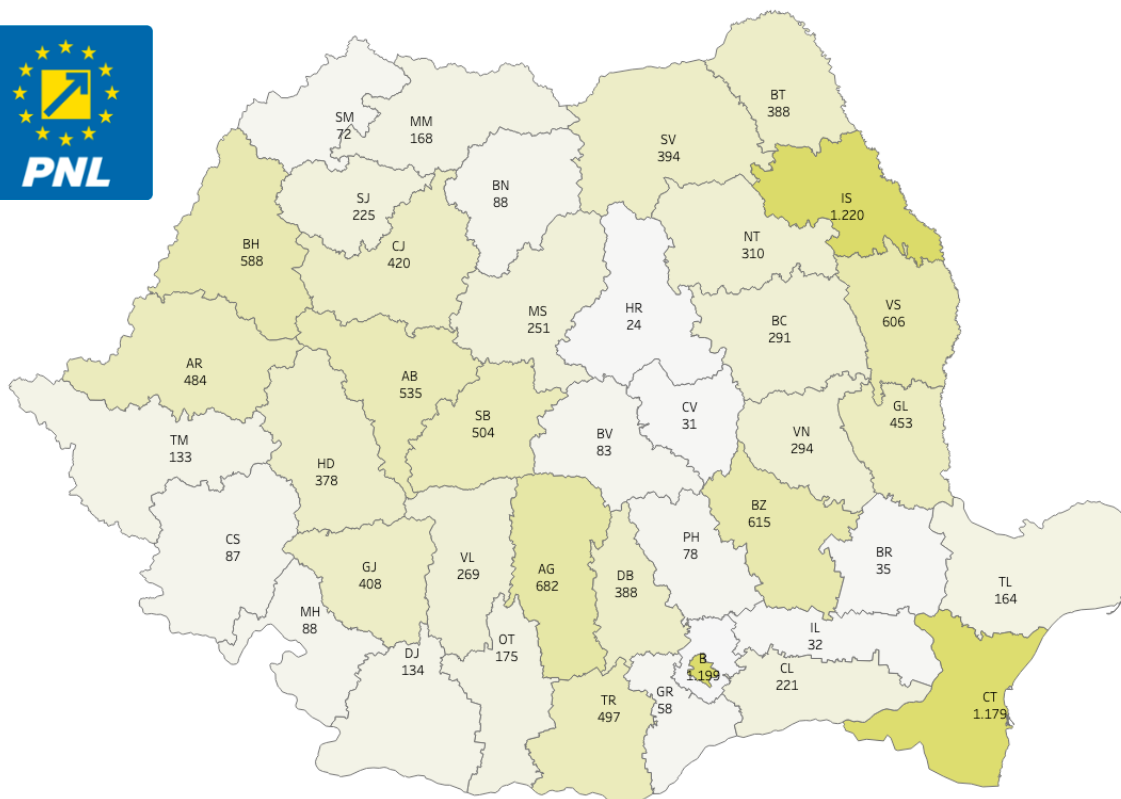
În cazul UNPR, Gabriel Oprea a plătit 15,000 de lei, iar la ALDE, APP nu putem afla, întrucât nu se publică informațiile detaliate.

Câți membri au partidele politice?

Nu există reglementări care să solicite partidelor politice să își publice numărul de membri. Din datele prelucrate, EFOR a identificat numărul persoanelor care au plătit cotizații pentru fiecare partid. Deși nu este o informație care să reflecte numărul de membri ai partidelor politice, ne arată unde s-au strâns cotizații. În raportul anual din 2022 arătam că:

”La PMP au fost identificate 1666 persoane unice, la PNL aproape 30.479, la Pro România 663, iar la AUR 6363. Comparativ, la PNL în 2020 cotizaseră aproximativ 12.000 persoane, iar la AUR 1077 de persoane. Dacă ne uităm peste cifre am putea concluziona că, de fapt, partidele politice din România au foarte puțini membri. În realitate, trebuie să ținem cont de explicația oferită deja de EFOR, care arată că partidele politice nu fac neapărat eforturi sau nu au capacitatea să strângă cotizația de la fiecare membru, iar interesul crește în perioada electorale sau când există datorii.”¹⁶

Pentru anul 2022, am identificat la PNL un număr de 15.902 de cotizanți unici, aproape de 3 ori mai puțin ca în 2021. Cei mai mulți sunt înregistrați în Iași (1220), Constanța (1179), Sector 3 (973), Argeș (682) și Buzău (615). Cel mai puțini se regăsesc în Covasna (31), Harghita (24) și Ilfov (15). În diaspora apar 5 nume unice.

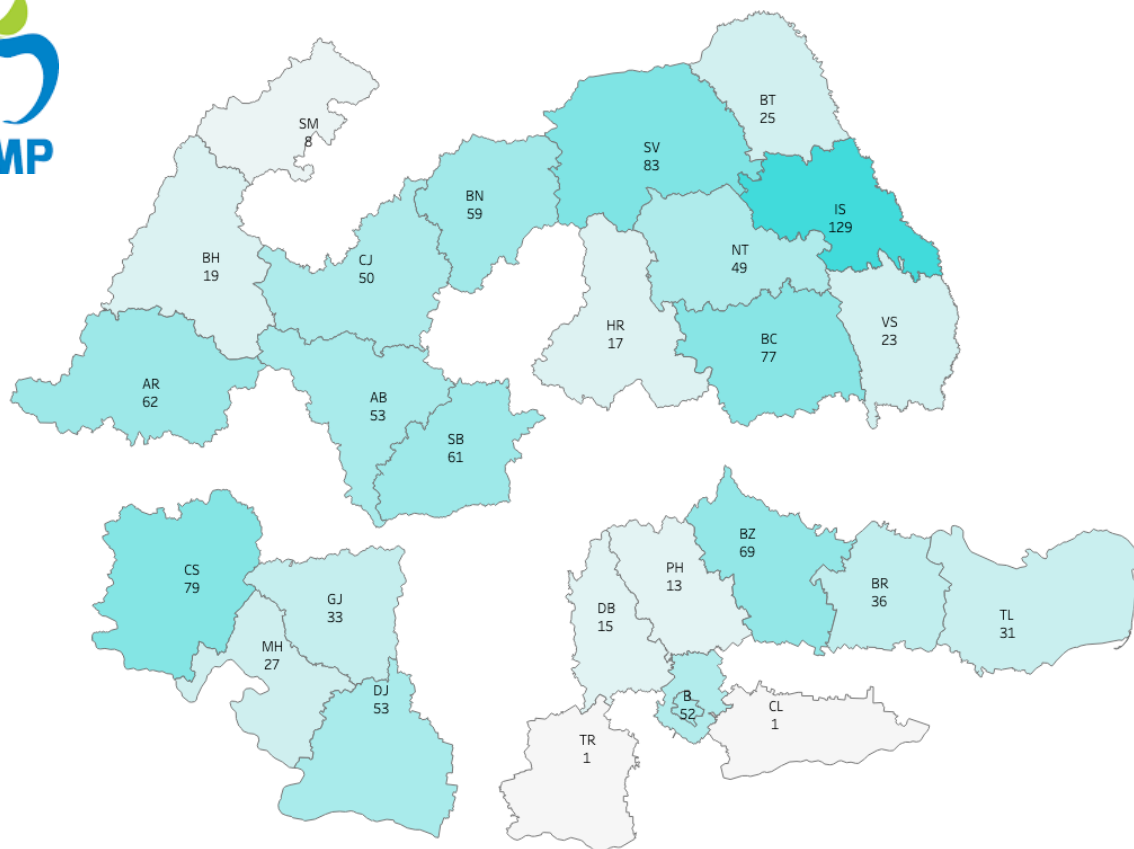
¹⁶ Expert Forum, Finanțarea partidelor politice în 2021, <https://expertforum.ro/raport-finantarea-partidelor-2021/>

Finanțarea partidelor politice în 2022

Pe sectoare situația este următoarea:

Sector 1	338
Sector 2	352
Sector 3	973
Sector 4	558
Sector 5	155
Sector 6	425
Sediul Central	30

La **PMP**, cei mai mulți cotizanți au fost înregistrați la Iași – 129, Suceava - 83 și Caraș Severin – 79. La Călărași și Teleorman a cotizat doar câte o persoană, iar la Satu Mare s-au înregistrat cotizații de la opt membri.

La **AUR** au cotizat aproximativ 9630 de persoane. Numărul este orientativ, întrucât fișierul conține nume care par similare, dar au o literă eronată sau care au un nume în plus, ceea ce îngreunează identificarea. Cu toate acestea, remarcăm că numărul de persoane care au contribuit cu cotizații a crescut semnificativ față de anul trecut și față de 2020.

Donații

PSD a strâns 342 mii lei din donații, o treime dintre ele provenind de la filiala Sector 1. Social democrații nu au raportat donații confidentiale. PNL a colectat 1,78 milioane de lei din donații, de la 409 persoane fizice și 7 persoane juridice. Cea mai activă organizație a fost cea de la Constanța (348 mii), sediul central (350 mii) și Neamț (296 mii). AUR a primit donații în valoare de 890 mii lei, de la aproximativ 1740 de persoane. De asemenea, toate partidele au înregistrat donații confidentiale de 342 mii lei. USR a strâns 176 mii de lei, cea mai activă filială fiind Sibiu, cu 30 mii lei, pe lângă sediul central, unde s-au colectat 36 mii lei.

Opt partide au declarat donații peste 10 salarii, după cum urmează:

Partid	Suma totală
AUR	89.290
APP	374.132
PAD	88.776,91
PUSL	1.220.497
PNL	85.500
PSD	33.600
REPER	26.000
UDMR	128.854,9

Cele mai active partide cu privire la colectarea de donații peste 10 salarii au fost APP, PPUSL și UDMR.

Donatori peste 10 salarii

Partid	Donație/d. totală	Cine este
AUR	89.290	
Sturdza Șerban Dimitrie	48.793	Consulul onorific al Republicii Macedonia de Nord
Petrișor Cornell ¹⁷	40.497	Antreprenor. Conform propriului site: "Cornell Petrișor a supravegheat toate operațiunile zilnice ale companiei Cornell's Quality Construction, Inc., compania pe care a fondat-o în Bellevue, Washington. Întreprinderea lucrează în colaborare cu o companie-soră, Tile & Marble

¹⁷ Conform Mo. Conform RVC este CORNELL PETRISOR RODICA

Finanțarea partidelor politice în 2022

		Quality Service, Inc., pentru a oferi regiunii în care activează o gamă completă de servicii de calitate în ceea ce privește construcțiile rezidențiale.” ¹⁸
Partidul Alianța pentru Patrie (APP)	374.132	
Gica Alexandru	125.242	Președinte executiv APP
Stefanescu Codrin	91.020	Președinte de onoare APP
Tanasescu Claudiu	81.370	Președinte Consiliu Național
Staicu Sandu	50.000	Aționar / administrator al mai multor firme din București. A fost reținut în 2014 de către DIICOT pentru constituirea unui grup infracțional organizat, evaziune fiscală și spălare de bani. ¹⁹
Mitrita Constantin	26.500	Fost director al Companiei de Apă Oltenia ²⁰ , fost director general al High Tech Industry Park Craiova
Partidul Alternativa Dreaptă	88.776,91	
Olariu Ioan-Eugen	44.395,2	
Danciu Marius	44.381,71	
Partidul Umanist Social-Liberal	1220497	
Vasile Laurentiu-Andrei	437.868	Administrator Antena 3 SA
Voiculescu Elena	377.600	Soția lui Dan Voiculescu ²¹
Ilcas Simona	194.500	
Voiculescu Corina-Mirela	122.129	Fiica lui Dan Voiculescu ²²
Ionascu Dumitru-Daniel	45.000	Avocat și președinte executiv al PPU (social-liberal)
Popa Lucian-Ioan	43.400	
PNL	85.500	
Buhușanu Bogdan	49.500	Consilier județean Neamț
Hatos Adrian	36.000	Senator Bihor
PSD	33.600	
Manole Petre Florin	33.600	Președinte Filiala Sector 1, Secretar de stat
REPER	26.000	

¹⁸ <https://cornelpetrisor.ro/despre-mine/>

¹⁹ <https://newsmaker.ro/rechizitoriu-de-ce-a-fost-trimis-in-judecata-denuntatorul-lui-dragos-basescu-nepotul-fostului-presedinte-al-romaniei-sandu-staicu-acuzat-de-un-prejudiciu-de-peste-28-milioane-de-lei/>

²⁰ <http://newsraiova.ro/ultima-ora/exclusiv-mitrita-amendat-si-in-proces-cu-primaria-craiova>

²¹ <https://www.fanatik.ro/pusl-este-inglodat-in-datorii-o-mare-parte-a-imprumuturilor-provine-de-la-familia-lui-dan-voiculescu-ideologul-partidului-20374316>

²² <https://www.obiectiv.info/lovitura-dura-pentru-familia-voiculescu-ii-vinde-actiuni-de-aproape-700-000-de-euro-83946.html#n>

Albu Savel Adrian	26.000	Fost consilier local Sector 2
UDMR	128.854,9	
Kolcsar Anquetil-Karoly	22.000	Deputat
Balazs-Kercso Istvan	14.850	UDMR Bihor
Ladanyi Laszlo Zsolt	14.000	Deputat
Tanczos Barna	12.000	Ministrul Mediului
Antal Istvan-Lorant	10.000	Senator

Referitor la sumele colectate de la persoane juridice, doar trei partide au raportat donații peste 10 salarii:

FDGR	166048
PNL	98350
PPUSL	28322

Donații PJ

Donator PJ	Valoarea/an	
FDGR	166.048	
Asociația Jugendzentrum Seligstat	45.000	
Fundația Saxonica	73.048	
Schwab S.R.L.	48.000	
PNL	98.350	
Asfalt Dobrogea - S.R.L. (Constanța)	30.000	Asociați Grigore Comănescu (decedat) și Iurin Pancencu, fost membru în Consiliul de Administrație al Aeroportului Mihail Kogălniceanu, fost candidat la Primăria Năvodari în 2012 ²³
Cargo Libas - S.R.L. (Brașov)	38.350	Asociat - Orozan Petre-Cristian, fost membru PDL Constanța ²⁴
Comprest Util - S.R.L. (Constanța)	30.000	Asociat unic Grigore Comănescu (decedat) - afaceri în domeniul producției de asfalt, extracției de piatră, turism și imobiliare ²⁵
Partidul Umanist Social-Liberal	28.322	

²³ <https://www.replicaonline.ro/iurin-pancencu-vrea-sa-isi-mute-afacerile-pe-varianta-ovidiu-492432/>

²⁴ <https://cugetliber.ro/stiri-politica-administratie-cine-sunt-candidatii-pentru-ocuparea-functiilor-vacante-din-pdl-constanta-112713>

²⁵ <https://focuspress.ro/update-a-murit-afaceristul-constantean-grigore-comanescu/>

Finanțarea partidelor politice în 2022

DYNAMIC BUSSINESS- ANALYSIS & CONSULTING - S.R.L.	28.322	Unic asociat este Dana Voiculescu, fiica fondatorului partidului, Dan Voiculescu
---	--------	--

Pe lângă aceste donații, 7 partide au declarații donații confidențiale, după cum urmează:

UDMR	32095
Partidul Câmpina Curată (P.C.C.)	148500
Partidul Diaspora Unită	101.842,71
S.O.S. România	29824
PMP	13500
Partidul Pro Iași	2903,81
REPER	14290

Împrumuturi

PUSL figurează cu împrumuturi de la persoane fizice de 2,6 milioane de lei, care au termenul de restituire în iunie 2025. În plus, partidul a împrumutat 395 mii și de la o persoană juridică, KRONLIFT - S.R.L. Cel de-al doilea partid care a declarat împrumuturi este România mare, cu 100,000 de lei, de la Ion John Banu.

Împrumuturi cu valoare sub echivalentul a 100 de salarii au fost luate de AUR (100 mii), Forța Națională (70 mii) și FDGR (12.770 lei).

Subvenții

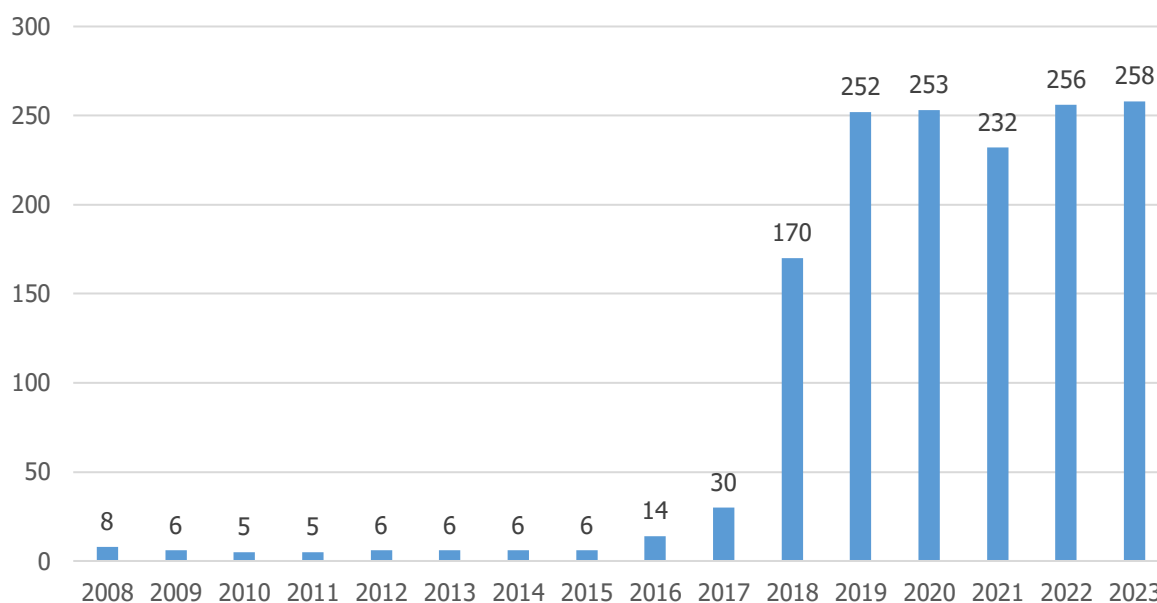
Sumele alocate partidelor din subvenții au continuat să crească. Dacă în 2021 partidele au primit 234 de milioane de lei, în 2022 suma alocată a fost de 256 de milioane, iar în 2023 a crescut la 258 milioane de lei. Sumele au fost distribuite între patru partide parlamentare (PSD, PNL, USR și AUR) și două neparlamentare (PMP și Pro România).

Bugetul inițial a fost rectificat în august cu 24 milioane de lei, ajungând la 256 de milioane de lei. EFOR, alături de alte organizații neguvernamentale au criticat decizia, arătând că nu există suficiente mecanisme legate pentru astfel de schimbări și că astfel de hotărâri se iau fără transparență²⁶. Mai mult, am transmis o scrisoare susținută de 15.000 de semnatari partidelor politice și AEP, prin care am solicitat transparentizarea procesului de alocare și verificare a subvențiilor²⁷. Nu am primit niciun răspuns la scrisoare.

²⁶ <https://expertforum.ro/scrisoare-protest-subventii-2022/>

²⁷ <https://expertforum.ro/petitie-transparenta-subventiilor/>

Alocări subvenții (total)

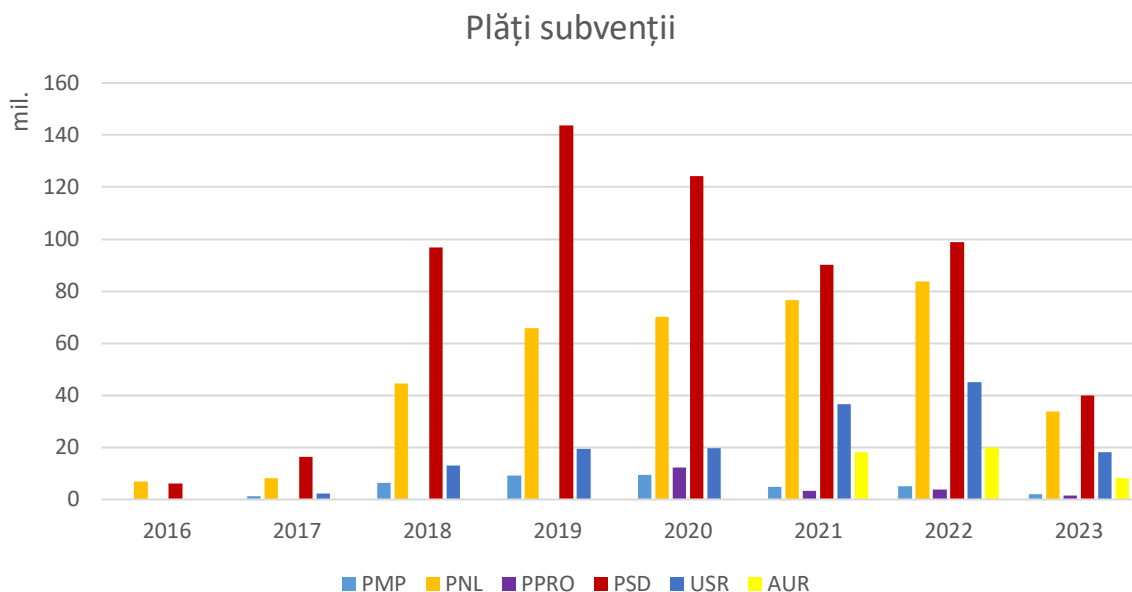

Mecanismul de luare a deciziilor cu privire la valoarea subvențiilor nu este suficient de clar și predictibil, întrucât recomandarea se face de către AEP, dar fără a exista o argumentare transparentă. AEP propune suma, care e aprobată de Guvern și Parlament, în cadrul procesului de aprobare a bugetului. Însă limitele sunt foarte darnice, încadrându-se între 0.01% și 0,04% din PIB.

Procedura de elaborare a bugetului pentru subvenții trebuie amendată pentru a fi mai predictibilă. AEP nu trebuie să poată lua decizia de a solicita fonduri suplimentare la rectificări fără solicitări din partea partidelor politice, iar modificarea bugetului trebuie să rămână atribuția guvernului și parlamentului.

Cei mai mulți bani au fost transferați către PSD (98 mil. lei), respectiv PNL (83 mil. lei)²⁸. USR a primit 45 de mil. lei, iar AUR 20 mil. lei. AEP a distribuit către PMP 5 milioane de lei, iar către Pro România 3,7 milioane de lei. În 2022, partidele au cheltuit 184 de milioane de lei (72%), comparativ cu 110 în 2021 (47%). PSD a cheltuit mai 94% din banii primiți (comparativ cu 61% în 2021, iar PNL 66% comparativ cu 43%. AUR nu a cheltuit niciun ban în 2022, cu excepția cheltuielilor pentru dobânzi.

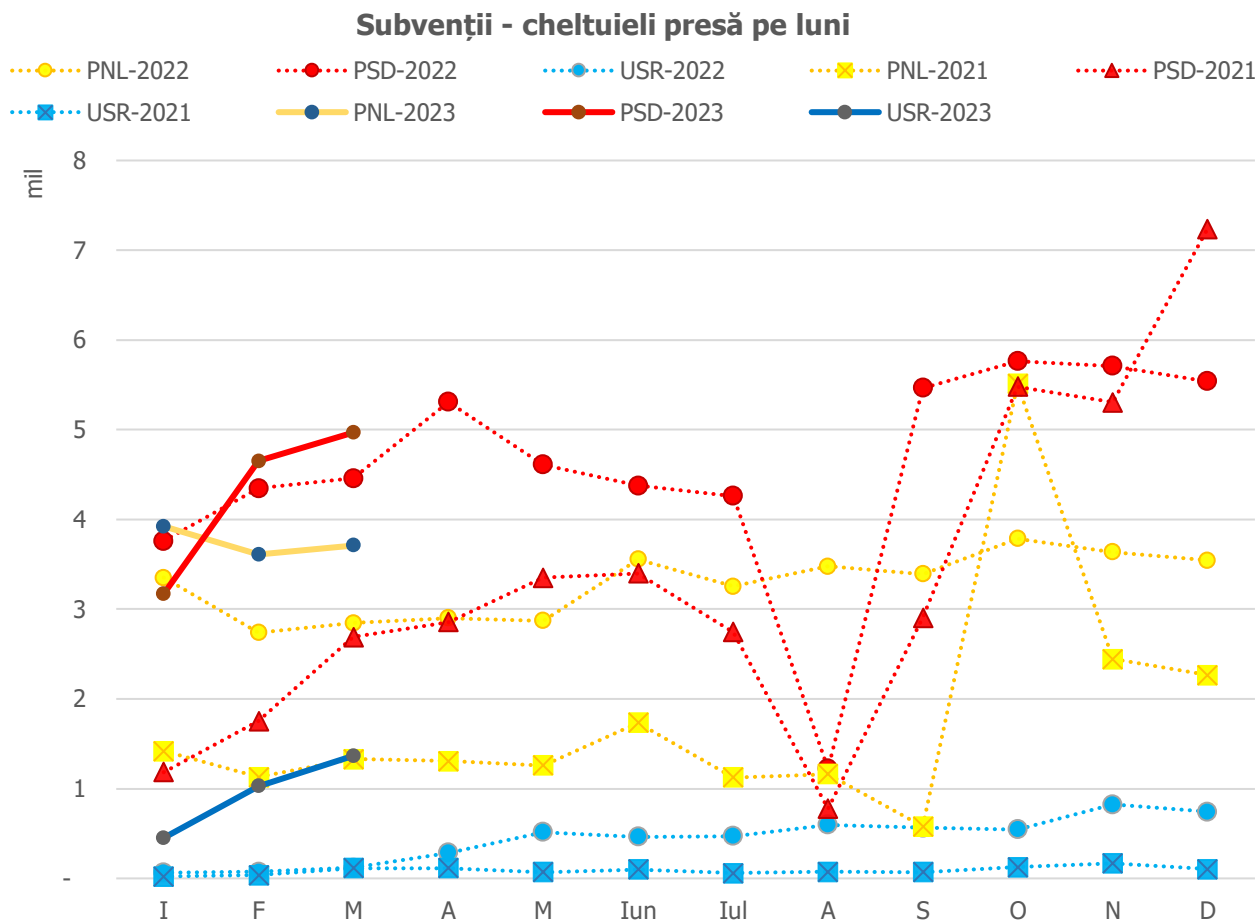
²⁸ Pentru calcule au fost utilizate valorile publicate de AEP - <https://finantarepartide.ro/arhiva-subventii/>

Pentru 2023, datele reflectă doar lunile ianuarie-mai

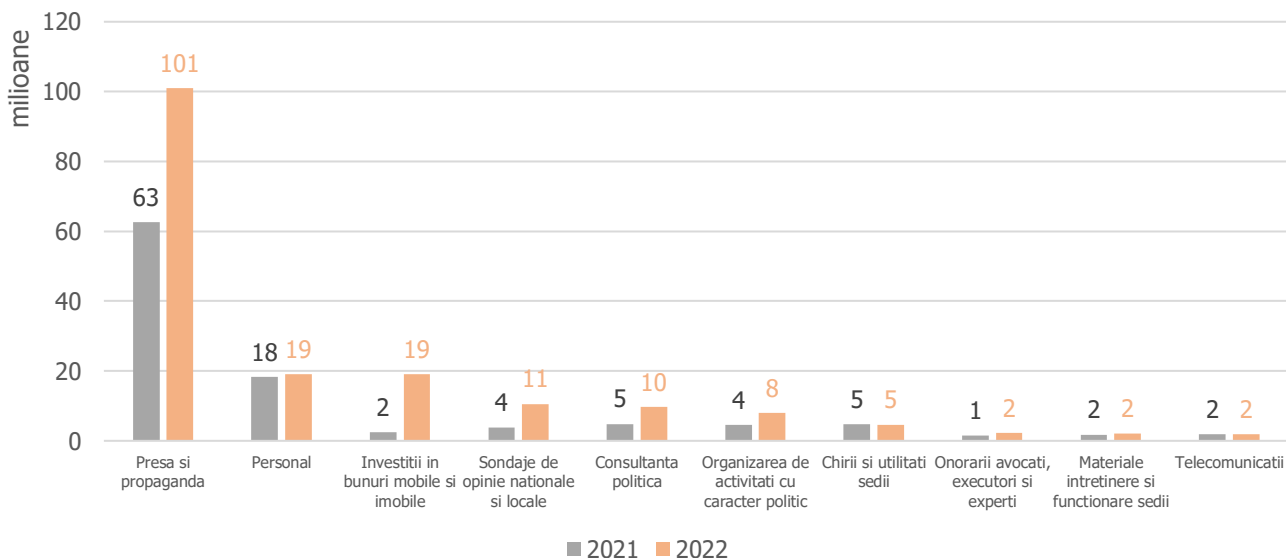
Ca și în 2021, **cei mai mulți bani s-au cheltuit pentru presă și propagandă.** Sumele cheltuite au crescut de la 62 de milioane la peste 100 de milioane de lei (54%) pentru acest tip de serviciu. PSD a cheltuit 54 de milioane de lei (58% din cheltuieli), PNL 39 de milioane de lei (70% din cheltuieli), iar USR a facturat 5 milioane de lei (18%). Pe lângă fondurile pentru publicitate politică, liberalii au alocat alte 10 milioane de lei pentru sondaje, activități cu caracter politic și consultanță politică, ceea ce indică o intensificare a activităților de promovare. AUR nu a cheltuit pentru publicitate. PNL a avut cea mai mare creștere, dublând-și aproape cheltuielile pentru această categorie bugetară.

În primele trei luni din 2023, cheltuielile PNL au crescut de la 3,8 milioane în 2021, respectiv 8,9 milioane în 2022, la 11 milioane. Social democrații au cheltuit 5 milioane în 2021, iar în 2022 și 2023 valoarea cheltuielilor a fost de aproximativ 12 milioane de lei. La USR sumele au crescut semnificativ comparativ cu aceleași perioade din anii trecuți: dacă în 2021, partidul cheltuia 175 mii lei, în 2022 253 mii lei, în 2023 a cheltuit 2,8 milioane lei.

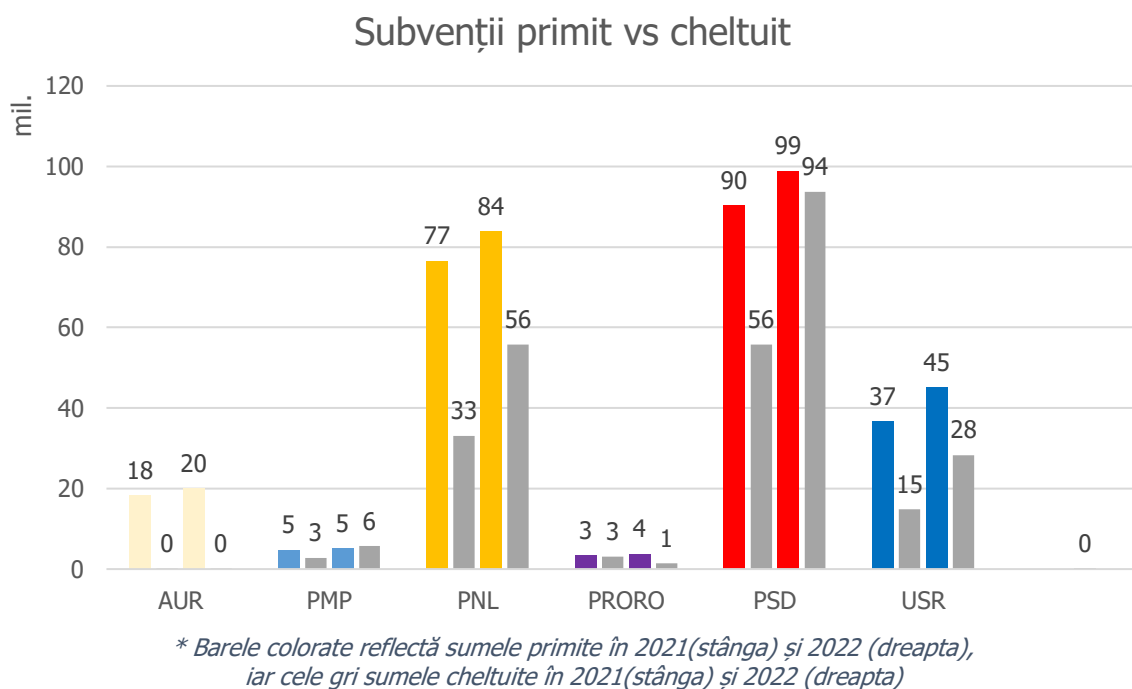
O altă categorie importantă de cheltuieli este pentru personal. PNL a plătit 2,7 milioane de lei (4,85%), PSD a dat 6,6 milioane (7,13%), iar USR 8,2 milioane (29%). USR rămâne partidul care investește cel mai mult în personal.

Top 10 cheltuieli, toate partidele (2022)

Finanțarea partidelor politice în 2022

Procentele din fondurile provenite din subvenții care au fost cheltuite în 2022 **au crescut la 72% de la 47% în 2021**. O creștere semnificativă se observă la PSD, care a cheltuit în 2022 94% din fondurile pe care le-a primit anul respectiv. Și la USR se observă o creștere proporțională, la 62%, apropiat de PNL (66%). Trebuie remarcat că aceste procente sunt raportate la sumele primite în 2022, nu și la economiile partidelor politice.²⁹

În primele trei luni din 2023, partidele politice au primit 95 de milioane de lei și au cheltuit 55 de milioane, adică 57%. AUR a primit, proporțional, 60%, PSD tot 60%, PNL 47%, iar USR 55%. Pro România a cheltuit 2,6 milioane, deși a primit 1,5 milioane de lei.

În cazul Pro România aproape toți banii au fost cheltuiți pentru categoria bugetară onorarii avocați, executori și experți. AUR a cheltuit 4,7 milioane de lei pentru investiții în bunuri mobile și imobile, achiziționând trei autospeciale și o utilitară precum și 21 de microbuze școlare. AUR ar urma să utilizeze autovehiculele pentru o caravană medicală, iar echipamentele vor fi cumpărate de Asociația Medici pentru Satele Țării fondată de dr. Sorin Titus Muncaci, deputat din partea AUR.³⁰

²⁹ Partidele politice care primesc subvenții nu returnează banii necheltuiți, ci îi pot acumula.

³⁰ <https://www.libertatea.ro/stiri/aur-cumpara-masini-de-8-milioane-de-lei-din-subventia-de-la-stat-parteneriat-cu-o-asocatie-paravan-tot-aur-pentru-a-le-folosi-drept-caravane-medicale-si-microbuze-scolare-4506887>

Subvențiile: transparența și cum afectează independența presei

Situația curentă

Legislația actuală nu prevede publicarea contractelor pe care partidele le încheie cu prestatorii de servicii. Deși AEP verifică anual activitatea partidelor politice, aceste informații nu sunt accesibile publicului. Rapoartele lunare legate de cheltuirea subvențiilor reflectă doar sumele cheltuite pe categorii și nu entitatea cu care s-au semnat contractele. Principala problemă legată de transparență rămâne în zona serviciilor pentru publicitate și propagandă, unde partidele care primesc cei mai mulți bani - PSD și PNL – refuză să publice informații. Mai mult, materialele publicate nu sunt marcate, ceea ce creează confuzie la nivelul publicului, care nu poate discerne care dintre acestea sunt scrise la comanda unui partid și care sunt un rezultat al muncii jurnalistice.

În ultimul an, mai multe organizații internaționale și-au exprimat îngrijorarea cu privire la modul în care sumele mari pentru servicii de publicitate în presă afectează independența mass media. În același timp, s-a remarcat lipsa transparenței. Comisia Europeană remarca faptul că: "Nu există suficientă transparență pe difuzarea conținutului plătit de partidele politice în afara campaniilor electorale și accesul la informație al jurnaliștilor rămâne deficitar."³¹ Consiliul Europei remarcă faptul că " Situația privind libertatea și pluralismul presei trebuie consolidată. În special, utilizarea fondurilor publice de către partidele politice pentru a finanța mass-media și pentru a influența conținutul acestora pe baza unor contracte secrete reprezintă o preocupare maximă. Ea subminează potențial principiul libertății media și buna funcționare a instituțiilor democratice. Cazurile emblematiche de amenințări, cazuri de hărțuire și violență împotriva jurnaliștilor critici, dezvăluie probleme serioase privind libertatea de exprimare."³² În 2023, România a scăzut trei locuri în clasamentul *Reporters without Borders*, de pe 53 pe 56, cu mențiunea că: "lipsa de transparență a finanțării mass-media, în special din fonduri publice, precum și dificultățile pieței subminează fiabilitatea informației și încrederea în mass-media."³³

Noile reglementări

Autoritatea Electorală Permanentă a supus dezbaterii publice la finalul anului trecut un proiect de lege pentru modificarea Legii 334/2006³⁴. Proiectul aduce modificări semnificative, cu impact în ceea ce privește limitele veniturilor și cheltuielilor în campaniile electorale, elemente de transparență referitoare la date, reglementează mai strict modul de cheltuire a subvențiilor și poate, cel mai important, definește

³¹ https://commission.europa.eu/system/files/2022-07/52_1_194026_coun_chap_romania_en.pdf

³² <https://assembly.coe.int/LifeRay/MON/Pdf/TextesProvisoires/2022/20220914-MonitoringRomania-EN.pdf>

³³ <https://rsf.org/en/index>

³⁴ <https://www.roaep.ro/legislatie/wp-content/uploads/2022/11/Proiect-de-Lege-pentru-modificarea-si-completarea-Legii-nr.-334-2006-18.11.2022.pdf>

publicitatea politică și stabilește reguli de transparență mai stricte. Proiectul a fost supus dezbaterii publice pe 8 noiembrie, iar un grup de organizații - Coaliția pentru Cod Electoral – a transmis numeroase recomandări³⁵. În urma discuției publice, o parte dintre acestea au fost introduse în forma finală.³⁶ Proiectul de lege a fost transmis către Guvern³⁷, însă nu a fost adoptat până în luna aprilie, când a fost preluat sub o formă aproape identică de către partidul Social Democrat³⁸. Lipsa unei reacții mai rapide din partea Guvernului poate denota o lipsă de susținere politică pentru proiect.

La momentul publicării acestui raport, proiectul este înregistrat pentru dezbateri la Senat. Consiliul Legislativ a remarcat că având în vedere amploarea proiectului legislativ, legea ar trebui abrogată și înlocuită cu o nouă reglementare³⁹. Proiectul a primit aviz pozitiv de la Consiliul Economic și Social.

Unul dintre cele mai importante modificări aduse de proiect este că reglementează publicitatea politică. Cheltuielile cu publicitatea politică au fost definite ca "cheltuieli pentru publicitate politică se înțelege cheltuieli de orice natură pentru pregătirea, plasarea, promovarea, publicarea sau difuzarea, prin orice mijloace a mesajelor partidelor politice sau ale oricăror altor persoane fizice sau juridice care le reprezintă, acționează în numele acestora sau promovează obiectivele politice ale acestora, indiferent de mediul de difuzare utilizat." Persoanele menționate în această reglementare asigură și marcarea distinctă a publicității politice în condițiile stabilite prin hotărâre a AEP.

Conform noii legi, se stabilesc următoarele obligații (Art. 45²):

- partidele politice au obligația de a depune la Autoritatea Electorală Permanentă rapoarte trimestriale privind finanțarea publicității politice, potrivit modelului aprobat prin hotărâre a Autorității Electorale Permanente.
- Rapoartele se depun până la sfârșitul lunii imediat următoare trimestrului pentru care sunt întocmite.
- Rapoartele cuprind toate informațiile privind cheltuielile efectuate pentru publicitate politică, precum și persoanele fizice și juridice implicate în finanțarea, pregătirea, amplasarea și distribuția de publicitate politică.
- AEP publică pe pagina de internet proprie rapoartele în termen de cel mult 30 de zile de la data împlinirii termenului de depunere, menționat mai sus.

De asemenea, art. 44 se completează astfel:

- AEP publică pe pagina de internet proprie, în termen de 45 de zile de la efectuarea controalelor anuale sau organizate în alte condiții, pentru fiecare

³⁵ <https://expertforum.ro/wp-content/uploads/2022/11/2022-11-03-propuneri-modificare-legea-finantarii-partidelor.pdf>

³⁶ <https://www.roaep.ro/legislatie/wp-content/uploads/2022/11/tabel-comparativ-334-cu-propuneri.pdf>

³⁷ <https://www.roaep.ro/legislatie/wp-content/uploads/2022/12/Proiect-de-Lege-pentru-modificarea-si-completarea-Legii-nr.-334-2006-14.12.2022.pdf>

³⁸ https://www.senat.ro/legis/lista.aspx?nr_cls=b228&an_cls=2023

³⁹ <https://www.senat.ro/legis/PDF/2023/23b228LG.pdf>

entitate controlată, rapoarte rezumate care cuprind cel puțin următoarele informații:

- a) principalele constatări cu privire la veniturile și cheltuielile realizate în perioada controlată;
- b) lista furnizorilor de servicii de publicitate politică utilizați, serviciile prestate, valoarea plăților efectuate, precum și mențiuni cu privire la sursele publice sau private de finanțare utilizate;
- c) abaterile cu caracter contravențional constatate, precum și sancțiunile aplicate;
- d) măsurile dispuse și termenele de punere în aplicare;
- e) recomandări.

Deși aceste reglementări sunt un pas important înainte, există niște condiții suplimentare foarte importante pentru a le face importante. În primul rând, **procedura de marcare trebuie să fie eficientă și să permită monitorizarea respectării condițiilor din lege de către AEP și de către orice alt observator extern**. De asemenea, este esențial ca beneficiarii serviciilor **să fie obligați să publice nu doar prestatorul de servicii, care poate fi doar un intermediar, ci și prestatorul final**. În prezent, în cele mai multe cazuri, partidele folosesc doar firme de consultanță, care nu sunt decât proxy-uri. După cum se poate vedea în secțiunea următoare PNL a transferat o mare parte din bani către o singură firmă și este imposibil de urmărit traseul banilor mai departe.

Referitor la forma finală a proiectul de lege propus de AEP, EFOR a publicat o serie de comentarii, pe care le reproducem parțial mai jos⁴⁰. Menționăm că toate aceste aspecte s-au menținut din proiectul inițial:

A. Subvenții

1. **Pragul înalt pentru alocarea subvențiilor nu a fost modificat**. Pragurile anuale actuale sunt de 0,01% și 0,04% din produsul intern brut, ceea ce înseamnă că se pot alocă până la 500 de milioane de lei pe an. Până în acest moment nu s-au alocat mai mult de 258 de milioane de lei. Viziunea EFOR este că acest prag ar trebui să fie mai puțin flexibil, iar alocarea să fie mai clară. Astfel, ar trebui să fie stabilită o valoare per vot, plus o limită anuală maximă, indexată conform evoluției economice. În orice caz, sumele maxime ar trebui reduse.
2. **Președintele AEP nu ar trebui să aibă dreptul să solicite alocări suplimentare pe parcursul anului fără nicio motivare și fără solicitări bine fundamentate din partea partidelor politice**. În orice caz, alocările suplimentare ar trebui reglementate foarte clar.
3. EFOR a solicitat **reducerea procentului de fonduri alocate pentru partidele parlamentare** și creșterea fondurilor pentru alte partide, care au câștigat mandate la locale. Procentul nu a fost modificat.
4. Pragul de la care partidele locale primesc bani a fost redus de AEP de la 50 de mandate de consilieri județeni și la Consiliul General al Municipiului București, la 25 de mandate. Este o ajustare pozitivă, dar insuficientă, întrucât tot

⁴⁰ <https://expertforum.ro/modificare-legea334-actualizare-noiembrie/>

implică faptul că aceste partide au reprezentare la nivelul mai multor județe, excluzând deci partidele cu adevărat locale.

5. Legea include o derogare de la Legea finanțelor publice 500/2002, care stabilește că partidele politice pot păstra economiile de la finalul anului pe termen nedefinit, ceea ce conduce la strângerea unor sume importante, care pot afecta competiția electorală. Recomandările noastre, încă din 2019, au fost ca partidele să returneze fondurile necheltuite la finalul anului sau după o anumită perioadă de 2-3 ani.

Campania electorală

6. Modificarea de mai sus trebuie luată în considerare cu amendamentele care stabilesc că partidele politice pot cheltui în campaniile electorale aceeași sumă ca și candidații. La locale și parlamentare, spre exemplu, partidele puteau cheltui doar în completarea sumelor pe care le aduceau candidații. Conform proiectului actual, partidele politice pot aduce mai mulți bani în campania electorală. În urma dezbaterii, la recomandarea EFOR și a celorlalte organizații, sumele per candidat care fuseseră crescute în prima formă a proiectului au fost reduse – unele dintre ele au fost reduse chiar mai mult decât în proiectul actual, ceea ce pare a intra în conflict cu motivația inițială a AEP, care a justificat aceste creșteri prin nevoia unei finanțări mai solide pentru anumite tipuri de alegeri.
7. **Contribuțiile electorale pentru campania electorală sunt publicate doar la 30 de zile de la data încheierii campaniei electorale, ceea ce reduce semnificativ transparența campaniei electorale.** Deși în legea actuală, această obligație nu este clar definită, considerăm că 30 de zile este o perioadă mult prea lungă, mai ales că orice donație se raportează în câteva zile de la primire. De asemenea, nu există niciun fel de raportare intermediară, ceea ce înseamnă că transparența procesului este scăzută, iar alegătorii și observatorii externi nu au acces în timpul campaniei electorale la aceste informații. Considerăm că această modificare nu are nicio justificare și este contrară bunelor practici internaționale.
8. Unele dintre procentele aferente categoriilor de cheltuieli permise în campania electorală au fost reduse (ex pentru reclamă online de la 30% la 25%), ceea ce nu oferă o flexibilitate prea mare competitorilor electorali. Per ansamblu, fondurile pentru publicitate la radio, TV și în presă au crescut de la 40 la 55%. Este pozitivă introducerea posibilității de a cheltui fonduri pentru sprijinirea persoanelor cu dizabilități.
9. Termenul de restituire a împrumuturilor a fost prelungit de la 3 la 5 ani. Cu toate acestea, **nu a fost inclusă propunerea de a publica stadiul de returnare a împrumuturilor trimestrial pe pagina web a instituției.**

Funcționarea instituției

10. La condițiile de angajare a directorului general al Departamentului de control al finanțării partidelor politice și campaniilor electorale, lipsesc anumite criterii care ar consolida procesul de numire. Având în vedere că poate fi numită orice persoană din AEP cu studii economice sau juridice, de către o comisie externă numită de președintele AEP, ar trebuie menționat faptul că aceasta nu poate fi un membru de partid, nu a fost în ultimii 5 ani sau faptul că nu

are niciun interes legat de un partid politic. Singura limitare pentru această comisie este ca membrii să fie cadre didactice cu experiență economică sau juridică, fără a fi impuse condiții să nu fie membri de partid sau să aibă interese directe legate de un partid politic.

Cum se cheltuie subvențiile pentru propagandă?

Secțiunea prezentă include o listă a principalilor beneficiari ai fondurilor partidelor publice, în special ai celor care au primit contracte din fonduri publice. Întrucât avem aceste date pentru doar o parte din partide, vom publica doar acele informații care sunt accesibile. Astfel, au fost identificate date relevante la PNL, USR și PMP.

Partidul Național Liberal (sursa: RVC)

În cazul PNL, aproape 85% din cheltuieli sunt realizate din subvenție, iar restul din surse proprii. Lista de mai jos include contractele finanțate din fonduri publice. Chiar dacă putem observa firmele care au primit banii, nu putem înțelege pe ce s-au cheltuit de fapt. Spre exemplu, Inventus Strategy Design S.R.L a primit 31 de milioane de lei, însă nu știm care sunt platformele care au primit banii mai departe. Mai mult, în cazul primelor 4-5 firme, care au primit 40 de milioane de lei, **nu putem consulta nici măcar o pagină web pentru a înțelege mai bine cu ce se ocupă și ce istoric au.**

Firma	Suma	Acționari
INVENTUS STRATEGY DESIGN S.R.L. Subvenție	31.026.926,1	IVANUS TIBERIU-COSMIN, care mai este asociat sau administrator și alte firme cu profil similar, inclusiv PSnews SRL. Firma nu are un site funcțional. Conform declarațiilor de avere, în 2009 era director de cabinet la ANAF și membru CA TAROM.
ALL MEDIA COMPANY SRL Subvenție	5.112.705,91	Doina Ștefania Ursică. Are în portofoliu site-uri precum are în portofoliu site-urile money.ro, superbebe.ro și tabu.ro ⁴¹ . All Media Company ar asigura publicitatea pe Antena 3 și DC News ⁴² . Firma nu o pagină web funcțională.
V PR & COMM AGENCY S.R.L. Subvenție	1.774.232	CONSTANTIN VALENTINA-EMILIA. Firma este înființată în 2021 nu o pagină web funcțională.

⁴¹ <https://www.brat.ro/membru/all-media-company-srl>

⁴² <https://www.libertatea.ro/stiri/ciuda-bode-primul-tandem-din-fruntea-pnl-care-copiaza-modelul-psd-si-ascunde-contractele-cu-presa-au-dublat-sumele-platite-in-2022-4534767>

Finanțarea partidelor politice în 2022

METALIK ADVERTISING S.R.L. Subventie	588.288,4	DUMITRU MIHAITA. Firma este înființată în 2013 și nu are o pagină web funcțională. Dumitru a fost candidat la CJ Ilfov în 2012 din partea PPDD, la CL și primăria Periș în 2016 și din partea Alianța Național Tărănistă în 2020 pentru CL și primăria Periș ⁴³ .
AVANDOR LABS SRL Subventie	424.427,93	DEAK MARIUS-ZSOLT, ROATA GEORGIANA, STAN ROXANA. A împrumutat Pro România în 2020 cu 350.000 ⁴⁴ .
META PLATFORMS IRELAND LIMITED (FACEBOOK) Subventie + surse proprii	212.596,4	Facebook
EDITURA EVENIMENTUL SI CAPITAL SRL Subventie	147.098,93	DAN ADRONIC (90%) și ALEXANDRU CLAUDIU ȘERBAN, GEORGE MARIUS PĂUNESCU, câte 5%
NEWS INTERNATIONAL S.A. Subventie	117.702,91	DANIELA STELA JIVAN (86%), iar printre asociați se numără și Marius Bostan (6%), fost Ministru al Comunicațiilor și pentru Societatea Informațională. Firma este administrată de BORCAN ALEXANDRU-SABIN. Editează Newsweek Romania

Uniunea Salvați România (sursa: site USR)

Pentru USR datele au fost consultate în portalul elaborat de partid - <https://transparentasg.usr.ro> – care este accesibil oricui este interesat. În 2022 și 2023, cea mai mare parte a contractelor semnate pentru servicii legate de presă și propagandă, adică 5,5 milioane de lei au fost alocate către ZENVERTISING S.R.L. , deținută de Suica Bogdan-Mihai. Conform presei, firma ar fi lucrat și cu PSD în 2018, de la care a primit 1,8 milioane de lei. Societatea a prestat servicii de „servicii de management campanii digitale Facebook și Google și dezvoltare landing page-uri”.⁴⁵ Firma nu are site.

PMP (RVC)

Top 10 cheltuieli sediu central - PMP

Ancore Media srl	410000
Dbv Media House srl	267750
RAPPS	262566,32

⁴³ https://candidati.banipartide.ro/candidati-alegeri/Candidati+alegeri+RO?_search=mihaita%20dumitru

⁴⁴ <https://db.banipartide.ro/-/search?q=Avador>

⁴⁵ <https://www.libertatea.ro/stiri/usr-a-platit-bonusuri-si-prime-in-valoare-de-50-000-de-euro-ce-firme-foloseste-partidul-pentru-a-se-promova-in-presa-si-pe-facebook-4445410>

Jackpot Connections s.r.l.	230000
Danyvero Dob s.r.l.	197100,5
Dcnews Ad srl	192329,71
Tipografia Arta srl	161875,13
Gandul Media Network s.r.l.	160000
Modern Media Group s.r.l.	137751,8
Ivas Service srl	136469
Spark Creative Studio srl	113603,16

Top 10 cheltuieli - AUR

Europayment Services	126936
Dcd Green Energy	121822,25
Mediapres Unirea	120100
Dgi Multimedia Design	114105
Transfer Bucuresti	111987,28
Traveliana Events	109430,66
Snapart Media	82000
Omv Petrom Marketing	69797,7
Promotas Advertising	67086,17
Timpul Info Magazin	65000

Recomandări

- 1. Autoritatea Electorală Permanentă și partidele politice trebuie să publice date în formate deschise.*
- 2. AEP trebuie să dezvolte aplicațiile pentru raportare astfel încât să permită exportul de date deschise și accesul la date prin unelte de tipul API.*
- 3. Procedura de elaborare a bugetului pentru subvenții trebuie amendată pentru a fi mai predictibilă.*
- 4. AEP nu trebuie să poată lua decizia de a solicita fonduri suplimentare la rectificări fără solicitări din partea partidelor politice, iar modificarea bugetului trebuie să rămână atribuția guvernului și parlamentului.*
- 5. Pentru a facilita transparența cu privire la rapoartele de control, conținutul public al acestora ar putea fi extins.*

A se vedea și recomandările legate de proiectul de lege pentru modificarea Legii 334/2006

Finanțarea partidelor politice în 2022

Lista cu edițiile Monitorului Oficial în care au publicat partidele raportările

Partid	Data publicării	Nr. M.O	Link
Partidul Românilor din Diaspora - PRD România	08 mai 2023	390 din 08 mai 2023.	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267649
Partidul Patrioții Poporului Român	10 mai 2023	402 din 10 mai 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/270075
Partidul România Mare	04 mai 2023	383 din 04 mai 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267603
Uniunea Creștin Democrată Din România	05 mai 2023	386 din 05 mai 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267610
Partidul Forța Dreptei	05 mai 2023	386 din 05 mai 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267609
Partidul Reînnoim Proiectul European Al României - Reper	03 mai 2023	379 din 03 mai 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267577
Partidul Națiunea Română	03 mai 2023	378 din 03 mai 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267564
Partidul România Noastră	03 mai 2023	378 din 03 mai 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267565
Partidul Societății Ieșene	03 mai 2023	378 din 03 mai 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267566
Uniunea Națională Pentru Progresul României	03 mai 2023	378 din 03 mai 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267567
Partidul Inițiativa Pătârlagele	03 mai 2023	378 din 03 mai 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267568
Partidul Alternativa Dreaptă	03 mai 2023	374 din 03 mai 2023	
Partidul Socialist Român	28 aprilie 2023	373 din 02 mai 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267532
Partidul Forța Națională	28 aprilie 2023	373 din 02 mai 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267531
Partidul Pro Iași	28 aprilie 2023	369 din 28 aprilie 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267489
Partidul Național Țărănesc Creștin Democrat	28 aprilie 2023	369 din 28 aprilie 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267487

Finanțarea partidelor politice în 2022

Partidul Mișcarea Populară	28 aprilie 2023	369 din 28 aprilie 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267488
Partidul Corectei Guvernări	28 aprilie 2023	368 din 28 aprilie 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267484
Partidul Uniunea Salvați România	28 aprilie 2023	368 din 28 aprilie 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267485
Liga Pentru Unificarea Patrioților	28 aprilie 2023	367 din 28 aprilie 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267478
Partidul Pro România	28 aprilie 2023	367 din 28 aprilie 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267482
Partidul Alianța Liberalilor Și Democraților - Alde	28 aprilie 2023	367 din 28 aprilie 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267480
Partidul S.O.S. România	28 aprilie 2023	367 din 28 aprilie 2023	
Partidul Conservator Democrat	28 aprilie 2023	367 din 28 aprilie 2023	
Partidul Adevăr Și Dreptate	28 aprilie 2023	367 din 28 aprilie 2023	
Partidul Muncitoresc Creștin Democrat	28 aprilie 2023	363 din 28 aprilie 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267457
Partidul Solidarității Sociale	28 aprilie 2023	363 din 28 aprilie 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267454
Partidul Patrioților Qanon	28 aprilie 2023	363 din 28 aprilie 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267456
Alianța Național Țărănistă	28 aprilie 2023	363 din 28 aprilie 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267455
Uniunea Independentă Pentru Sighișoara	27 aprilie 2023	362 din 27 aprilie 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267448
Erdélyi Magyar Néppárt - Partidul Popular Maghiar Din Transilvania	27 aprilie 2023	362 din 27 aprilie 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267447
Partidul Democrației Și Solidarității - Demos	27 aprilie 2023	362 din 27 aprilie 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267449
Partidul Dacismului Autonom Conservator	27 aprilie 2023	362 din 27 aprilie 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267450
Partidul Alianța Poporului Suveran	27 aprilie 2023	361 din 27 aprilie 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267443

Finanțarea partidelor politice în 2022

Partidul Roexit	27 aprilie 2023	361 din 27 aprilie 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267442
Partidul Volt România - Volt	27 aprilie 2023	361 din 27 aprilie 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267444
Partidul Alianța Pentru Patrie	27 aprilie 2023	360 din 27 aprilie 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267440
Uniunea Culturală A Rutenilor Din România	27 aprilie 2023	359 din 27 aprilie 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267431
Partidul Umanist Social-Liberal	27 aprilie 2023	359 din 27 aprilie 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267433
Partidul Alianța Renașterea Națională	27 aprilie 2023	359 din 27 aprilie 2023	
Partidul Alianța Maghiară Din Transilvania - Erdélyi Magyar Szövetség	27 aprilie 2023	358 din 27 aprilie 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267426
Alianța Maghiară Din Transilvania - Erdélyi Magyar Szövetség	27 aprilie 2023	358 din 27 aprilie 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267427
Partidul România Activă	27 aprilie 2023	357 din 27 aprilie 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267416
Asociația Macedonenilor Din România	27 aprilie 2023	357 din 27 aprilie 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267417
Partidul Ialomițenilor	27 aprilie 2023	356 din 27 aprilie 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267411
Partidul Diaspora Unită	26 aprilie 2023	352 din 26 aprilie 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267391
Partidul Social Democrat - P.S.D.	26 aprilie 2023	351 din 26 aprilie 2023	
Partidul Câmpina Curată (P.C.C.)	25 aprilie 2023	349 din 25 aprilie 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267371
Uniunea Democrată Maghiară Din România (Udmr)	25 aprilie 2023	349 din 25 aprilie 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267370
Partidul Uniunea Independentă Pentru Tecuci	25 aprilie 2023	348 din 25 aprilie 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267367
Partidul Pact Pentru Galați	25 aprilie 2023	345 din 25 aprilie 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267361
Forumul Democrat Al Germanilor Din România	21 aprilie 2023	336 din 21 aprilie 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267293

Finanțarea partidelor politice în 2022

Dreapta Liberală	21 aprilie 2023	336 din 21 aprilie 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267294
Partidul Național Civic	21 aprilie 2023	335 din 21 aprilie 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267284
Partidul Național Liberal	21 aprilie 2023	335 din 21 aprilie 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267286
Partidul Republican Conservator	21 aprilie 2023	335 din 21 aprilie 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267285
Partidul Alianța Pentru Unirea Românilor	20 aprilie 2023	331 din 20 aprilie 2023	https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/267239

Semilunei 7, ap. 1

București

www.expertforum.ro